

Ember és gondolat
Polcz Alaine

Tarján Tamás
**A Magyar
Dráma
Napja**

Interjú
**Görgey Gáborral
Kertész Ákossal
Bozsik Péterrel
Beke Györggyel
Alexa Károllyal**

Nádor Tamás
**Orbán Ottó
és az
egész
vircsaft**

Sári László
**Az ifjú Lin-csi
vándorévei 6.**

**Kertész Ákos
Bitó László
először**

„Még sok időm van...”

Ken Follett

Fotó: Szabó J. Judit

A Libri Stop Shop Könyvesbolt

Óriási könyvválasztékkal, internetkávézóval, kulturális rendezvényekkel várja vásárlóit.

Budapest, II. ker. Hűvösvölgyi u.138.

A HÁTTÉR Kiadó ajánlja a LÉLEK-KONTROLL sorozatot

Aaron T. Beck:
A gyűlölet fogságában
1600 Ft

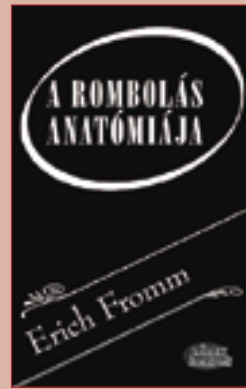
Eric Berne:
Emberi játzmák
1200 Ft

Eric Berne:
Sorskönyv
1400 Ft

Susan Forward:
Mérgező szülők
1350 Ft

Erich Fromm:
A rombolás anatómiája
2498 Ft

Erich Fromm:
A szeretet művészete
898 Ft

Daniel Goleman:
Érzelmi intelligencia
1300 Ft

Jones-Nissenson:
Anyák és lányaik
1600 Ft

Fritz Riemann:
A szorongás alapformái
1200 Ft

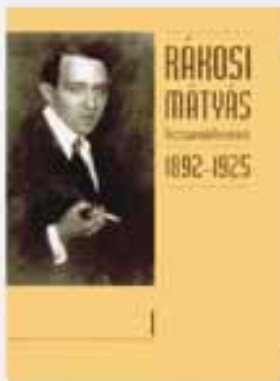

Fritz Riemann:
Az öregedés művészete
698 Ft

Vallejo-Nagera:
Szentől szemben a depresszióval
998 Ft

ÚJDONSÁG:
Judith Viorst:
Szükséges veszteségeink
kb. 2000 Ft megjelenés
2002. IV. negyedév

A könyvek megrendelhetők közvetlenül a kiadónál is.
HÁTTÉR Kiadó
1134 Bp., Váci út 19.
Levélcím: 1525 Bp., Pf. 97.
Telefon/fax: 320-8230, 329-7293,
üzenetrögzítő: 221-6239
E-mail: hatterkiado@axelero.hu
Előtérben a HÁTTÉR!

I-II. kötet
6600 Ft

2950 Ft

NAPVILÁG KIADÓ
az igényes
történelmi tudás
szolgálatában

1900 Ft

1900 Ft

I-II. kötet
+CD-ROM
13 500 Ft

1900 Ft

Könyveink kaphatók az ország valamennyi könyvesboltjában

Tanároknak, diákoknak,
kulturális-oktatási intézményeknek
közvetlen megrendelés esetén
külön kedvezmények.

1054 Budapest, Alkotmány u. 2.

Tel.: 311-4866, 301-0577, fax: 353-2019

1100 Ft

1100 Ft

1900 Ft

A nehéz kenyér megreformálásáról

■ Most tettem le a távbeszélőkészülék kézibeszélőjét (mondhattam volna azt is: épp most tettem le a telefont, de valamilyen megmagyarázhatatlan okból időnként szeretem a bikkfanyelv archaizáló változatát használni). Egy nagyon kedves barátommal beszéltem, akivel közös sorsunk, hogy mindkettőnknek a könyvszakma nehéz kenyere üli meg a gyomrunkat (mert időnként a képzavarokat is előszeretettel alkalmazom). (Azt tudom, hogy ezt miért: mert ez ma nagyon poszt-posztmodern.) A barátom azért hívott, hogy átjönne, beszéljünk a könyvszakma megreformálásáról. Mondom neki: ez most nem alkalmas, mert éppen a szokásos jegyzetemet kell megírom. Azt mondta: jó. És letette.

Az az igazság: más, kevésbé érdekes téma megírására készültem barátom telefonja előtt, de a hívás hatására elkezdtem a könyvszakma megreformálásán gondolkodni. Izgalmas kérdés. Évek óta azt halljuk, nő a könyvforgalom, hát szükség van-e bármiféle reformra egyáltalán?

Mindenki mást mond, és másra mutogat. Én nagyon őszintén (és becs' szóra hosszú és részletes gondolatmenetekben kifejtett érvekkel is képes lennék véleményemet alátámasztani) úgy gondolom, hogy nincs, mert ahogyan a régi vicc mondja (íme a recepció alkotó aktusának lehetősége a Nyájas Olvasó számára: értse rá, mutatis mutandis): nem kell levágni, lecsik az magától is.

Más kérdés, hogy azt is gondolom: ez a természetes úton zajló „megreformálás” nagyon sok fájdalommal, kudarccal, verítéssel és könnyekkel fog járni (jár már most), és persze jó lenne helyesen, adekvát megoldásokkal beavatkozni ebbe a folyamatba.

Mily jó lenne, adekvát megoldásokkal megkönnyítve, elérni például csak néhány alapvető dolgot: a szerző kapjon honoráriumot könyvéért, a bizományba átadott könyvekből ténylegesen eladottak árát fizesse ki a kereskedő a kiadónak, a kiadónak a kiadó fizesse ki a nyomdának, (bár feltétlenül tegyük hozzá, most is vannak, akik e dicsérendő elvek szerint működnek) és így tovább körbe-karikába.

Mely Pék mérte ránk e rettentő nehéz kenyeret, barátom?

Kiss József

KÖNYVHÉT

A TARTALOMBÓL

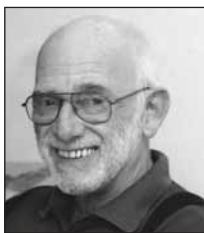
Beszélgetés
Görgy Gábor
kulturális miniszterrel
5. oldal

Ken Follett:
„Még sok időm van...”
7. oldal

Interjú
Bozsik Péterrel
10. oldal

Kertész Ákos
(hihetetlen, de) 70 éves
13. oldal

4 Az ifjú Lin-csi vándorévei 6. rész
Közreadja Sári László

5 „Nem szakadok el a betűk birodalmától...”
Beszélgetés Görgy Gábor kulturális miniszterrel
(Tausz Anikó)

6 A költészet partnerei (-más)
INTERJÚFORGÁCSOK
Orbán Ottó és az egész vircsaft
(Nádor Tamás)

7 Ken Follett:
„Még sok időm van...”
(Való Gábor)

8 Az irodalmi szociográfia helyzete
Interjú Beke Györggyel (Csokonai Attila)

9 Védtelenek vagyunk a globális világban
Beszélgetés Alexa Károllyal
(Borbély László)

10 Különös anima
Beszélgetés Bozsik Péterrel
(Karafiáth Orsolya)

11 EMBER ÉS GONDOLAT
Polcz Alaine-nel
beszélget Nádor Tamás

12 Kertész Ákos
Bitó László előszó

13 Kertész Ákos (hihetetlen, de)
70 éves
(Nádra Valéria)

14 Riportok és novellák
Hunyadi Sándor tollából
(B. L.)

15 SZEMMAGASSÁGBAN
Tarján Tamás
A Magyar Dráma Napja

17 SIKERLISTA

19 KÖNYVAJÁNLÓ

23 MEGJELENT KÖNYVEK
2002. AUGUSZTUS 23 – SEPTEMBER 5.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. Az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének a tagja • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Hamzsabégi út 31. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvh7@axelero.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: Kiss József • Főszerkesztő-helyettes: Csokonai Attila • Lapmenedzser: Könyvű Judit • Művészeti vezető: Szabó J. Judit • Szedés, tördelés: Recent Stúdió, Blasits Ildikó • Nyomás: Grafika-Tyopress Nyomda • Felelős vezető: Farkas József elnök-vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltekt a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjeszti árusításban: a Magyar Lapker Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt.

Külföldön előfizethető a Hungaropress Sajtóterjesztő címén: 1117 Budapest, Budafoki út 70., Hungarica E. C., 2013 Pomáz, Pf: 146. Lapunk megjelenését támogatja a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Nemzeti Kulturális Alapprogram.

Az ifjú Lin-csi vándorévei 6.

Közreadja: Sári László

12.

Egy nap az ifjú Lin-csi a Jóságos Kegye kolostorának könyvtárából kilépve fölnézett a Holdra.

*Szólj, vándor, égi társam! Látszik-e onnan, mit kutat az ember idelelen a porban?
Bűvös árnyak között forog tébolyultan,
betűk erejében bolyong vakon, kínban.*

A Hold azon nyomban válaszolt. Mintha mindig csak a jelek erejében tévelygő embert leste volna, valahányszor benézett egy könyvtár ablakán.

*Örökké ugyanazt: önmagát keresi.
Am térképén az utat sobasem leli,
űzi az elszánt ész, csatát csatára vív,
a könyv lapján az elme küzd, soha a szívé.
Amit már birtokol, mert beleszületett,
úgy döntött, fáraadsággal szerzi meg.
Nincs hang, mely őt feltartsa, bármi édes,
nincs dal, mely hullámot megtörni képes.*

– Ajaj! Ajaj! – sóhajtott Lin-csi. Megértette a Hold válaszából, milyen csapdát épített magának könyvtáraiban az ember. Ebbe bizony Buddha követői is jól belesétáltak. Ezért olyan végtelenül hosszúak a kolostorban reggeli beszélgetéseik, ezért szaporodnak olyan sebesen a könyvtár szekrényeiben a teleírt rizspapírok. – Kár! Kár, hogy ilyen okos az ember – állapította meg sajnálkozva Lin-csi.

Lassan, tűnődve lépkedett a főváros hosszú utcáin. A harmadik dobszó már az éjfél jelezte, ám kint az utcán és bent a házakban még eleven volt a városi élet. Egy szép, módos ház ablaka előtt megállt. Hangokat hallott, csendes, szelíd szavakat, derűs beszélgetést. Az ablak pergamenjén Lin-csi apró lyukat fedezett fel, kíváncsian benézett. A családiasztal körül többen ültek, csillogó sütemények, kipurult arccal. Az asztalon sütemények, és két szilvavirágsziromból préselt illatos égő ostya, melyeket éppen akkor helyezt oda egy fiatal lány. Szép látvány volt. Az üldögélők izgatottan figyelték egymás szavát, nevetés hallatszott.

– A könyvtárakban nyoma sincs derűnek. Miért? Komorak a könyvek, komorak az olvasói. Mintha más szemmel, másra figyelnének a lapok fölé hajló szerzetesek, mint ezek az emberek. Miért? Ők talán itt a szobában mást keresnek, mint kolostori társaik? Nem önmagukat? – tűnődött a pergamen mögött leselkedő Lin-csi.

– Akinek tökéletes a látása, megfelelnek a szemről. Akinek tökéletes a hal-

lása, megfelelnek a fülről. Aki okos, megfelelnek az okosságról. Aki helyesen gondolkodik, megfelelnek a gondolkodásról, aki pedig helyesen él, megfelelnek a létezés fontosságáról. Az ilyen ember már jól érzi magát a bőrében, és többé nincs benne semmi erőfeszítés. Olyanná válik, akár egy pompás begóniafa. Vagy akár ezekben a pillanatokban ez a család – foglalta össze magának aznapi tűnődéseinek eredményét Lin-csi, s a pergamentől máris odébállt. Útját a Kanyargó Patak ligetében álló hibiszkuszfa felé vette. Aznap már erőfeszítés nélkül sem töprengett tovább. Azt akarta, hogy egy kis időre szünjön meg számára a földi világ.

13.

Egy nap az ifjú Lin-csi ismét meglátogatta a Jóságos Kegye kolostorát. Celláikból sorra érkeztek a szerzetesek, az idősebbek a csarnok nyugati, a fiatalabbak és a világiak a keleti felében kuporodtak le. Lin-csi egészen hátra, a világiak mögé ült. Kora reggel volt még, félt, hogy elszundikál.

– Szerzetesek! – kezdte aznapi beszélgetését az apát. A csarnok nyugati végében egy pulpituson állt. – Tudjátok-e, hogy mi előzi meg a Tökéletesedés Útját? – Itteni szokás szerint a szerzetesek hosszú diskurzusba kezdtek egymással. – Ajaj! Ajaj! – morogta magában Lin-csi. Tudta már, hogy ebből végtelen és unalmas okoskodás nő ki magát. Ahogy a korábbi beszélgetéseken sem ismert határt az önmotogató. Lin-csi egy kicsit unta már. Lehet, hogy az apát is. Lelépett pulpitusáról és álmosan kortyolgatta teáját elmélkedő-zsámolyán.

– A Tökéletesedés Útját útmutatás, hosszas tanulás és gondolkodás előzi meg – közölte egyszercsak tanácskozásuk eredményét valamelyik öreg szerzetes.

– Mi jelenti számotokra az útmutatást? – kérdezte ismét emelvényéről az apát, aztán máris visszaült a csészéjéhez. Szorongatta, nyalogatta a finom teát.

– Az útmutatást számunkra a Magasztos Buddha tanítása jelenti – foglalta össze a következő tanácskozás megállapításait egy másik szerzetes. Lin-csi megfigyelte, a legfiatalabb novicius adig háromszor töltött az apátnak teát.

– Na és, mi közvetíti elméteknek a Magasztos Buddha tanítását? – kérdezte megint a pulpitusról.

– A Magasztos Buddha tanítását a Szent Könyvek és mestereink közvetítik számunkra – szólalt meg a harmadik, s az érdektelen kérdések és válaszok így hömpölyögtek tovább, órákon át. Közben Lin-csi többször elszundikált. Amikor utoljára felébredt, éppen a mester szerepének óriási jelentőségéről zümmögtek a szerzetesek. Az apát a zsámolyon bóbiskolt. Nem volt a kolostorban annyi tea, amennyi képes lett volna megfékezni aluszékonyágát. De hát nem is csoda, hogy védekezett a szervezete. Óvta őt a régi iskola gyötrelmes és haszontalan szellemi gyakorlataitól. Talán épp örökös alvásával jelezte híveinek, hogy sem a Tökéletesedés Útján, sem a tökéletlen kolostori életben semmi szükség rá. Lin-csi megértette az apát tanítását.

– A Tökéletesedés Útjának meglelését sem segíti semmiféle útmutatás, tanulás, gondolkodás. Nincs szükség tehát útmutatásra, tanításra, gondolkodásra. Szükség van viszont a látásra. Ne gondolkozz: láss! Lásd meg az Ég alatti világ természetét: a mulandóságot, az örök változást. Ám ne akard ezt erős szándékkal látni. Az erős szándék gátolja a helyes látást. A valóság nem valami távoli tájon lakozik, annak látásában ismerhető meg, ami itt van. Ez minden keresésnek a kezdete és vége – vont le magának a csarnokban történekből a következtetést Lin-csi. – Az én mesterem a látás. Nincs szükség más mesterre – szólott magában, majd felállt. A Jóságos Kegye kolostorából kilépve a városi piac felé indult. Gyorsan szedte a lábát. Igencsak megéhezett már.

„Nem szakadok el a betűk birodalmától...”

Beszélgetés Görgey Gáborral,
a Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériuma miniszterével

– „A kulturális szféra összes gondját-baját ismeri – nyilatkozta nemrég –, melyek az évtizedek során sok tekintetben alig változtak.”

Most milyen változtatásokat tervez, mint miniszter?

– Már a rendbetétel jegyében került sor az ismert lépésekre a Nemzeti Színházban és az Operában. Ugyanígy fontos változás a Nemzeti Kulturális Alap demokratizálása, átszervezése, elnökváltással. Készül a filmtámogatási törvény is. (Szándékosan nem filmtörvényt mondok!) Az a cél, hogy a filmszakma részére hosszú távú, átfogó rendszer valósuljon meg. Nagy öröömre szolgál, hogy sikerült számukra 800 millió forint gyorssegélyt szerezni, hogy rendezzék sorikat és elkezdődhessen az érdemi munka. Arra töreksem, hogy ezt a törvénytervezetet a lehető legszélesebb szakmai fórumon vitassuk meg, ahol mindenki hallathatja szavát.

Hasonló találkozókat, szakmai konzultációkat kívánok szervezni valamennyi, a tárcháoz tartozó terület számára is.

Alapvetően, hogy a miniszteri munkát kellő információ birtokában, az érintettek bevonásával végezzem.

Ugyanígy kívánom a könyvszakma képviselőivel keresni a megoldást a felmerült szakmai kérdésekre. A magam részéről ideálisnak tartanám a könyv teljes áfa-mentességét, de jelenleg inkább az áfa csökkentése látszik reálisnak. Komoly probléma, hogyan lehet a támogatást csak a színvonalas kiadványokra kiterjeszteni, anélkül, hogy színvonal-cenzúrát vezetnénk be.

Fontos a közművelődési hálózat és a könyvtárak újjá-

élesztése. A kultúrházak szerepét a rendszerváltást követően leértékelték, pedig a kistelepüléseken ezek jelentették a legfontosabb kulturális kapcsolódási pontokat. A jövőben be kell ezeket kapcsolni a digitális világhálóba is. A kistelepüléseken a könyvtárak missziót teljesítenek.

Frekvenciált téma napjainkban a közszolgálati televízió helyzete. A gazdasági talpra állításon kívül fontos az MTV szellemi rekonstrukciója és depolitizálása a valódi közszolgálatosság jegyében. Az igazi közszolgálati funkció – a pártatlan hírszolgáltatáson kívül – a kultúra minden mennyiségben. Mindaz, amit a néző a kereskedelmi csatornákon nem kaphat. Mint a Magyar Televízió egykori művészeti vezetője ezért dolgoztam, de sajnos hiába, a közszolgálati televízió méltatlan albérteli versenyre kelt a kereskedelmi adókkal. Mára az átlagnéző is ki van éhezve a színvonalas, szórakoztató és lélektápláló kultúrára: TV-játék, színház, zene, irodalom.

– Mint az „irodalomból jött ember” természetes, hogy szívügyének tekinti a könyvkultúra támogatását. Kérdés azonban, hogy ehhez a jelenben milyen eszközrendszer biztosítható, feltételezve a különböző tárccákkal való összehangolt együttműködést.

– Ez a kapcsolatrendszer jól működik. Különös jelentősége van az Informatikai Minisztériummal való együttműködésnek, hiszen a digitális forradalom az élet minden területét áthatja. A világhálót tekintem a jövő könyvtárának, olyan lehetőségnek, melynek révén a magyar kultúra bekapcsolódhat a világ-irodalom áramába. De a közös törekvésnek olyan gy-

akorlati formáit is említhetem, mint a Digitális Akadémia, a Neumann Program.

Az Oktatási Minisztériummal való kapcsolatunk hagyományos. A pénzügyi tárccánál a már említett 800 milliós gyorssegélyt sikerült a filmek számára elérni. Biztos vagyok a jó folytatásban.

– Egyéb távolati tervek?

– Említeném a külföldön működő Magyar Intézetek jelentőségét. Az országimázzst ugyanis nem belföldön, hanem külföldön kell építeni. Hazánk fontos követői ezek az intézetek, melyekből 15 működik napjainkban szerte a világon. Feladatuk a magyar kultúra közvetítése. Ahhoz, hogy megfeleljenek küldetésüknek, a Magyar Házak munkáját dinamizálni szükséges. Ezeknek az intézményeknek szervesen be kell épülniük az adott ország kulturális életébe, nem pedig elzárt rezervátumként működni az egymással oly gyakran veszekedő magyar emigrációs csoportok számára. Helsinkiben épp a napokban nyitottuk meg az új Magyar Házat. Isztambulban és Tel-Avivban is tárgyalunk, mert nagy az igény hasonló intézmények létesítésére. Megnyitás előtt áll Brüsszelben a Magyar Ház, melynek döntő szerepe lesz az uniós csatlakozás idején. Támogatjuk a Magyar Olvasási Közalapítvány létrehozására irányuló kezdeményezést is, melynek megvalósulása esetén fontos szerepe lehet a fiatalok kreatív olvasási kultúrájának, szövegértési készségének fejlesztésében, az olvasással kapcsolatos tudományos kutatások eredményeinek alkalmazásában.

– Mit gondol, meddig kell még elnézni aluljárókban és egyéb helyeken a könyvesboltokban Hitler, Szálasi évek óta nyíltan kiadott és forgalmazott irományait?

– Én közíróként régóta és többször írtam ezekről a jelenségekről. Bárándy igazságügy-miniszter úrral tökéletesen egyetértünk abban, hogy ezt a fekélyt el kell távolítani. A rendszerváltás mámorában oly szélesen értelmeztük a szólás- és sajtószabadságot, hogy nem készültünk fel a vadhajtásokra. A sajtószabad-

ság elveit tiszteletben tartva, de kellő határozottsággal kell eljárni. Ha van alkalmazható törvény, akkor annak betartásával, ha nincs, akkor törvényalkotással. Mert ez a helyzet túrhetetlen.

– Többször nyilatkozta, hogy megbízatása miatt nem tud elég időt szakítani megkezdett drámája és regénye befejezésére. Göncz Árpád szavait idézte, aki azt mondta annak idején, hogy íróból aláíró lett.

– Tény, hogy szinte semmi időm és energiám nem jut az írásra. Egyelőre! De azért nem fogok hiányozni továbbra sem a könyvpiacról és a színpadról. A Népszabadságban és a Magyar Hírlapban megjelent tárcasorozatomból az elmúlt évek politikai krónikája kerekedik, „Tiszta ország” címmel jelenik meg. Karácsonyra kerül a könyvesboltokba a „Megírhatalatlan történet” című elbeszéléskötetem második kiadása, a „Nők szigete” c. erotikus versgyűjteményem (szintén második kiadásban), majd tavasszal a „Rokokó háború” című drámakötetem.

Emellett két színházi bemutató előtt állok. A Tivoli Színház tűzi műsorára „Tükkörjáték” című darabomat, melynek 2000-ben, Németországban volt az ősbemutatója és Békéscsabán kerül színre a „Berta” című komédiám. Ezek mind régi szerződések, miniszterségem előttiek.

Tehát, ha életpályám más irányt is vett átmenetileg, valószínűleg sem a betűk birodalmától, sem a színi világtól nem szakadok el.

Tausz Anikó

A költészet partnerei

■ Lírikusokat invitáló könyvsorozat indult a fővárostól egy ugrásnyira. A finom színű, dísztelen borítólapon Százhalom Kiadó és Százhalombatta felirat olvasható, bévül a *Partner Nyomda* jegyzi (és a Százhalombatta, 2002 felirat köti térbe-időbe) a köteteket. Az – úgy fest – még névtelen sorozatot a Fazekas Alapítvány támogatja (Fazekas István maga is költő, író), *Kiss Benedek*, *Szóllósi Zoltán* és *Utassy József* szerkeszti. Utóbbi – a szerkesztők legtekintélyesebbike – *Sugdos a Sátán* címmel itt adta közre 1998 és 2001 között írott verseit, így folytatva az életművet 1997-ig felölelő nagy gyűjteményt (*Tűzek tüze*, Littera Nova, 2001). Természetesen továbbra is uralkodó tónus a tragikus érzület játékosággá oldani próbált fájdalom: a *Ráncok, redők tenger-tánca*. Több költemény szerint erre a létállapotra – így hatvan körül – az egykedvűség lenne a válasz: „És unom, unom, / unom a Földet. / Ha már zöld, akkor / lehetne zölddebb...”; „Untat az ég is...” De Utassy a bajban, csapások közt is sokkedvű poéta, ezért oly sok a szín az Istennel való, választ sem igen váró perlekedésekben, a természethimnuszok negatívjaiban, a glosszaversekben. „Tőled Isten is félve fél, reszket: / négy égtáj nyögi tölgyfakeresztet” – az élő sírfelirata lehetne ez, ha a *Halál, te dög!* átkait nem oly életteli vehemenciával, néha a

ritmusban, rímben is gázoló lendülettel szórna és járna el a kötet dalosa.

Utassy József nem az a költő, aki udvartartást és dicsőítést kíván. Mégis dicsérik sokan: hozsannázzák benne a szenvedő és szerethető embert, vagy inkább – mint kisgyermek a pajtás kezéről a bölcsővé lenni akaró zsinoget – átveszik tőle és bogozzák tovább a játékosan sodrott versfonalat. Amúgyis 2001-ben volt a kerek születésnapja – a nála tizennyolc évvel fiatalabb *Oláh Zoltán* tehát a *Lelet* című (válogatott és új verseket tartalmazó) könyve számára könnyűszerrel és természetes mozdulattal szedhetett elő fiókjából egy kis kupac Utassy-zengőt, melyek részben „tagadva” szólnak „Dzso”-hoz: „Utassy / attasé / sose volt, / sose lesz”. Oláh marcona lírikus, az a fajta garabonciása a szavaknak, aki lelkileg-szemléleg folyton úton van, zaklatott úton, és iszákjából legutoljára a Nagy László-összeszt tenné ki. Minden értelemben uralkodó nagy kompozíciója az *Agyó*, „Te behalsz önmagadba, / beléd hal a világ” kezdéssel. Alkotói öntörvényűségét a mintakövetésekben is megőrzi, de szövegeit ízelgetve sokadszor töprenghetünk el azon, hogy a feltorló és nem eléggé megújuló hagyományozódás időnként költészetünk (egy terrénumnak) uniformizálódásához vezethet.

Oláh néhány, asztal és pohár bor mellé való ötletverset, rím-szaltót is begyömöszölt könyvébe. Nem tett másképp az 1957-es születésű *Léka Géza* sem, de hát ez is „Utassy-iskola”, csak a „Kávéház Hungária” helyett presszó-beütéssel. Léka a *Mélyhűtött haza Utca-gyereke*, s bármely budapesti vagy vidéki locus legyen is visszavagyódásnak – megöszült fiú... – spirituális-valóságos célpontja, igazi felidéző és átlényegítő erővel versel a volt-ról. A sorozat valamennyi kötetéhez hasonlóan ebben is az elszalasztottság a fő érzület, ebből következően alapvetően elégikus a hangzat, ám mára a „klasszikus” elégia formátuma és méltósága szétpergett, s nincs ok arra, hogy epigrammatikus, sanzonos, rébuszos vagy más alakzatban ne jöhessen elő.

Fölbugyog ez a fajta, az öngyötreshoz is értő fájdalom *Szikra János Ablakomban kutya ugat* című könyvének lapjain is. (Ő ugyancsak köszönti Utassyt, miért ne: e költők nem azért állnak verslevező viszonyban a sorozat szerkesztőivel, mert a sorozatba törekednek. Azért lett ilyen az eddigi folyamocská, mert szerkesztők és megjelentetettek között szavak és nézetek véd- és dacszövetése áll fenn. Későbbi döntés kérdése, hogy ezt a nem ellen-szenves, ám korlátozott belterjességet kívánják-e fenntartani, vagy jöhet más hang is, akár olyan költő, aki a nagy víz másik partjáról szól át). A négy kötetből Szikráé a legbecsesebb. Utassy legutóbbi évtizedeiből ki nem zökkenve: folytat. Oláh

mérleget készít, és mérlegeli, érdemes-e folytatni, s merre. Léka mesterien etlalt és dokumentál egy stádiumot. Szikra János az (1954-ben született), akit a legkészebben talált a hívás. 1994 óta nem látott napvilágot verseskötete – ezt kegyetlenül megcsinálta. Mindőjük közül ő meri a legszerveesebben érvényesíteni a groteszkre való hajlandóságot (*Drágám, bakter lesz belőlem*). „Adyzik”, „nagylászlózik” maga is – és néha úgy, hogy az olvasó visszazuhanni sejtí magát a kései hetvenes évek magyar lírájába... –, de nép-, beat-, flasster-, graffití- és egyéb költészetektől elrugaszkodva a *Se föld, se ég* ársaságát vándormotívumból, alaplényből grammatikai személyességgé avatja, és versötleit, formai leleményeit nem zsigereli ki.

Valójában e röpké áttekintésnek csak az a szándéka, hogy egy nemes kezdeményezés szép kötetekre: az indulásra felhívja a figyelmet. Nincs értelme Utassyt és a költőtársakat így-úgy (össze)méricskélteni (bár hogy a haikuval mindnyájan hadilábon állnak, és mégis mindnyájukat babonázza, az például e sorozatnál sokkal messzebbre mutató jelensége mai líránknak). A Százhalom Kiadó, a Partner Nyomda, Százhalombatta e négy könyvben pár hét leforgása alatt összehozta a magány költőit, akik szóláncszerűen értik és viszik egymás szavát is.

Tegyük hozzá az ő versse desztillált egyedüliség-tudatukat a magunk egyedüliségéhez.

(–más)

INTERJÚFORGÁCS

Orbán Ottó és az egész vircsaft

■ Debrecenbe utaztunk egyetemi felvételire. Foltos káderlappal persze kár volt. No de, ennyi elég is erről, hagyjuk, mielőtt a manapság divatos üldöztetési sztori, hőstettmese, kitalált két

vér, másegyéb itt előbugyogna.

Jó volt együtt utazni. Ottó már kibújt a géniusz tojásbélyéből, a vonatlépcsőn ontotta akkori, véget nem érő verssorait. A tökéletesség ígézetében, de

öngúnyal meg a világnak címzett gonoszkodásokkal fűszerezve. Én meg csak álmélkodtam. Lányok is előkerültek valahonnan, és habzsolták volna ezt az élethabzsoló fiút. Robogtunk, szemünkbe korom szállt. Tudtuk: örökké fogunk élni.

Első kötetét így dedikálta: „Toll a füledbe, szeretettel.” Tébláboló slemilként az élet hercegének láttam Orbán Ottót. Mindent tudott a nőkről, a versről, önironia és szkepszis hitelesítette komolyságát, már akkor értette, mennyire semmi ez az egész vircsaft, amelyben

valameddig lehetünk. Pokol jött aztán rá, Nessus-ing, de az elidegenedett testben sértetlenül működött a káprázatos szellem és lélek. Persze, hogy azt is tudta: az örökkévalóság „toll a füledbe”. Néhány nappal a halála előtt felhívott. Mít se sejtettem, de éreztem, már „onnan” suttog a hangja.

Versai mégis kifogtak rajta: itt vannak habzó örömmel, kétségbeeséssel. S rajtuk egy mindenen túli fintor: hát ennyi volt.

Nem igaz, toll a füledbe, Ottó!

Nádor Tamás

Reggel hétkor ülök neki, négyig írok

Ken Follett: Még sok időm van

Szeptember negyedikén bazánkba látogatott Ken Follett angol bestselleríró. A szerző buszonöt éve töretlen pályafutása alatt számos könyve megjelent magyarul is. A Ken Follett-regények sikerének okairól, az író módszereiről kérdeztem Ken Follettet.

– 1978-ban jelent meg első nagy sikerű regénye, amelyből híres film is készült, a *Tű a szénakazalban*. Ön korábban is írt regényeket, melyek korántsem örvendtek akkora népszerűségnek, mint a *Tű? Mi lehet ennek az oka?*

– Minden egyes munkámmal, regénymel tanultam valami újat, mindig valami mást. Ez a sok, különféle tapasztalat a *Tű*-ben állt össze.

– Ez a regény is, mint sok egyéb, a második világháborúban játszódik. Fontosnak tartja magát a szűzsét?

– Sokat olvasok és írok a második világháborúról, mert úgy vélem, ez volt az emberiség történelmének legnagyobb drámája. Még mindig nagyon sokakat érint. Egyébként nem hiszem, hogy egy regény szempontjából a történet a legfontosabb, nagyon sok sztori akad, a fontos, hogyan dolgozzuk fel azt. A történet többnyire nagyon egyszerű, néhány sorban elmesélhető, épp ezért rengeteg drámai jeleneten keresztül kell kibontani, hogy lekössük az olvasót, érdekeltté tegyük, hogy vajon mi fog történni, hogyan oldódik meg a helyzet. Ez az igazi munka. Végy egy szimpla kis történetet, csinálj belőle egy regényt.

– A regényekben gyakran – miként a *Tűben* is, vagy a *Vadmacskákban* – játszanak főszerepet nők.

– Minden író egy kicsit mást akar írni, mint amit addig írtak.

Ken Follett új könyve megjelenése alkalmából 2002. szeptember 4-én Budapesten tartózkodott a Gabo Könyvkiadó és a Reader's Digest kiadó meghívására.

Mondok egy példát, a *Tűben* a végső tusa eredetileg két férfi között játszódott volna le. Végül arra a következtetésre jutottam, hogy ez unalmas, ezért úgy döntöttem, hogy egy nő és egy férfi fognak verekedni. Ennek két hozadéka is volt. Sokkal izgalmasabb lett az összecsapás egy olyan hős részvételével, aki fizikailag rosszabb helyzetben van, mint ellenlábasa, és akinek kisgyermek is van. A másik pedig, hogy nagyon sok nő bele tudta élni magát a történetbe.

– A sikeres művek érdekében kell kötnie kompromisszumokat az írás során? Valami nagyon tetszik magának, kifejezőnek érzi, de úgy véli, hogy az olvasók nem fogják szeretni?

– Nem igazán, hiszen én egyfolytában az olvasók érdeklődését keresem. Nincs konfliktus aközött, amit írni akarok, és amiről olvasni akarnak, egy és ugyanaz. Érzékelem, hogy sok írónak van ilyen problémája, ők nem igazán népszerűek. A *katedrális* mindemellett kockázatos regény volt, mert a középkorban játszódik, és egy tempom megépítése szolgáltatja a háttérrel. Ez a kedvenc saját regényem. Ennek egyébként az az oka, hogy nagyon nehéz volt megírni, több mint három évig dolgoztam rajta.

– Akkor nem is befolyásolja a „hivatásos” kritika?

– A kritikák alig érintenek meg, nagyon kevéssé szólnak arról, ami engem érdekel. A levelek, az olvasói levelek jobban érdekelnek. Amit az olvasóim írnak, azt nagyon komolyan veszem. Egyébként nem vagyok kritikafüggő.

– Gyakran átdolgozza a műveit?
– Mindig újraírom a könyveimet. Ha elkészülök egy munkával, elküldöm a kiadóhoz Londonba és New Yorkba, az ügynökeimnek, a feleségemnek, és a gyerekeimnek is. Mindegyikük elmondja a véleményét, részletes jegyzeteket készítek mindarról, amit említenek. Aztán újraírom a könyvet. Minden könyvet legalább egyszer.

Amikor az első piszkozatot megmutatom a kiadónak, általában felhívja a figyelmem valami következtetésre. Valami technikai, történelmi hiba is mindig akad. Ezért szakértőket is bevonok a munkába. A *Vadmacskák* esetében három szakértőnek is megmutattam a dolgozatot. Egy, a második világháborúra specializálódott történésznek, egy, a háborúban kémelhárítóként dolgozó egykori ügynöknek, és egy telefonrendszerekben járatos szakembernek.

– Milyen hibák fordultak elő?

– A *Reménytelenül* című könyvemben a történet egy titkos kód megfejtése körül forgott, melyet a Manderley-ház asszonya (Daphne Du Murier regénye – a szerk.) című könyv első kiadása rejtett. A lelkes olvasók beszerezték az említett első kiadást, de nem tudták megfejteni a kódot, hiszen én magam soha sem láttam az első kiadást, én találtam ki, ami persze nem egyezett az eredeti első kiadással. Az olvasók alaposabb kutatómunkát végeztek, mint én.

A legkínosabb baleset a *Tű a szénakazalban* című regényemben esett meg. Az egyik szereplő – David – mindkét lábát elveszítette egy balesetben, erről a regény egy pontján teljesen megfeledkeztem, és azt írtam, hogy a kandallónál ült, és a lábait melengette.

– Nehéz ennyire sok szereplőt fejben tartani?

– Sok író panaszkodik, hogy a karakterei a fejükre nőnek, velem ilyesmi még nem fordult elő. Azért, mert az én történeteim nagyon megtervezettek. Szerintem azért kedvelik a regényeimet, mert sosem lehet tudni, hogy mi fog történni. Ennek a nagyon szigorú szerkezet a fundamentuma, és én nem hagyom, hogy a karaktereim tönkre tegyék a szerkezetet.

Kora reggel szeretek dolgozni. Általában reggel hétkor ülök neki, négyig írok. Aztán jönnek a telefonok meg ilyesmi. Este szeretek kikapcsolódni, és francia pezsgőt inni. Basszusgítározom egy blues bandban, minden hétfő este gyakorolunk, és évente kb. hatszor fel is lépünk pubokban, barátok esküvőjén.

– Mennyire folyik bele saját világnézete, személyisége egy-egy könyvébe, karakterébe?

– Teljes mértékben.

– Elcsíphetjük az írókat valamelyik alak mögött?

– Annyi ötlet, stílus, ítélet, érték van jelen egy regényben, hogy az egész személyiségedre szükség van. Persze nem könnyű megfejteni, hogy melyik az író véleménye, melyik nem. Egy könyv éppannyit tud, mint te magad.

– A példaképeit is megformázta irodalmi munkássága során? Van olyan figura, amelyikre szeretne hasonlítani?

– Nem igazán. Nyilván fiatalon kemény legény akartam lenni, puska, meg minden, de ez már a múlté.

– Most, hogy a siker világosan mutatja, hogy a mesterség fogásait elsajátította, lát még esélyt a fejlődésre? Horribile dictu esik a színvonal?

– Ezt én nagyon nehezen tudom megítélni. Sem a könyv félkész, sem teljesen elkészült állapotában. Egyfolytában azon gondolkodom, vajon elég jó-e, amit írtam, vagy tudom jobban is csinálni? De ha egészében tekintek a regényeimre, képtelen vagyok eldönteni, ez jobb-e, vagy az.

– Nem fogy ki az energiából, mikor fogja – ha egyáltalán – abbahagyni?

– A legtöbb író idővel lelassul. Hetven körül talán én is. Még sok időm van, még sok időm.

Való Gábor

Egy műfaj válsága?

címmel jelent meg egy kötet arról a tanácskozásról, amelyet az írói szociográfia múltjáról és jelenéről tartottak tavaly októberben Kolozsvárott. A kiadványt *Beke György* gondozta, aki szintén hozzájárult a témához: *Lejárt-e az írói szociográfia órája? – tette föl a kérdést.*

– *A '30-as évekre tehető és a népi írók törekvéseivel kapcsolódik a műfaj megszületése. Gyuri bácsi szerint melyek voltak a legjelentősebb művek, Önnek melyik adott példát?*

– A magyar szociográfiai irodalom a falukutató mozgalomból, egy új, a parasztság mélyéből jövő írónemzedék jelentkezése révén alakult ki. A modern magyar szociográfia, vagyis társadalomkutatás bölcsőjénél Teleki Pál állott. A tudós gróf biztatta és támogatta tanítványait, hogy tárják fel a magyar falu állapotát, és keressék a jobbítás, az ellentétek feloldásának lehetőségeit. Hiszen akkor Magyarország – ezt később fogalmazták meg a falukutatók – „három millió koldus országa” volt. Születtek nagyon fontos, tudományos munkák a földkérdésről, a parasztság kulturális életéről, a közegészségügyről. De a sorskérdéseket igazán csak a szépirói tollak tudták bevinni a köztudatba. Gondoljunk arra, hogy igen fontos szociológiai munkák jelentek meg már a 20. század elején is, pl. az Arad megyei falu, Csicsér monográfiája (*Braun Róbert: A falu lélektana, 1913.*), de igazán társadalmi témává a parasztkérdést évtizedek múltán a népi írók tudományt és szépirodalmat ötvöző művei tették.

Egész írói munkásságomban a szociográfiát tartottam példaképemnek – talán furcsa ez –, fikciós munkáim, regényeim, novelláim írásakor is. Mivel irodalom, a szociográfia is szubjektív, tehát a befogadás is az olvasók egyéni sajátosságaitól függ. Reám a legnagyobb hatást Veres Pé-

ter, Illyés Gyula, Szabó Zoltán és Kovács Imre munkássága tette, de hát kétségtelenül éppen így „mesteremnek” tekintem Nagy Lajost is, aki – ezt ritkán emlegetjük róla – szintén a magyar szociográfia műfajának egyik megteremtője volt.

– *Mi tette szükségessé, ill. lehetőséggé a műfaj újjászületését a szocializmus évtizedeiben? Hogyan fért bele egy ilyen mű a három t-be?*

– A magyar írói szociográfia két „történelmi” vonulata: a '30-as években a népi íróké, a '70-es években a Szépirodalmi Könyvkiadó sorozata. Mindkettőt tudatosan megszerkesztették. A két világháború közt Sárközi György, az Athenæum irodalmi vezetője „rendelte meg” például Féja Gézától és másoktól Magyarország egy-egy vidékének szociográfiai feldolgozását. Közbeszólt a hatalom, a stafétát Püszi Sándor könyvkiadó műhelye, a Magyar Élet, és Cserépfalvi Imre vállalkozása vette át. A hetvenes években Darvas József kezdeményezte, immár „hatalmi helyzetből”. (Sárközi György nyilván ellenzéki oldalról közelítette a valóságot.) Darvas akkor a Magyar Írószövetség elnöke, mögötte terhes politikai múlt állt, vagy csak mi tekintjük most annyira „terhesnek”, ezenkívül maga is a műfaj művelője, szülőhelyéről, Orosházáról írott könyvével (*A legnagyobb magyar falu*). Borbándi Gyula a magyar népi irodalomról közreadott kitűnő könyvében valahogy úgy fogalmaz, hogy Darvas részéről ez a kezdeményezés egyféle „jóvátétel” volt. Nem hiszem. Hamarabb gondolok arra, hogy éppen hatalmi helyzetében – miniszterként – ismerte fel, hogy a szociográfia mennyire fontos műfaj a társadalom állandó tökéletesítésében, a hibák, bűnök feltárásában. A *Magyarország felfedezése* sorozat értékes műveket ösztönzött és tett is-

mertté. Egy ilyen rövid beszélgetésben igazságtalan lenne neveket, címeket mondanom. Hogy miként fért bele a műfaj a hírhedt három t-be? Hát befért? A sorozat megszűnt.

– *Egy-két bestsellertémát nem számítva, nekem úgy tűnik, a fiatal írók mostanság inkább nagyregényt írnak, még akkor is, ha jó szociográfiához való és elegendő valóság-anyaguk van. Tényleg lejárt az írói szociográfia órája?*

– Sarkítottam tettem fel a kérdést Kolozsvárott, az írói szociográfiáról tartott 2001-es tanácskozáson. Mivel cáfolni akartam ezt a hiedelmet, aminek az oka egyszerűen az, hogy a legnagyobb hatósugarú sajtóban, a mai magyar napilapokban nagyon ritkán jelennek meg bírálatok, recenziók az irodalmi termésről, és akkor sem a szociográfiát kedvezményezik a szerkesztők. De írói szociográfiai művek születnek most is, egyik-másik kiadó vállalkozik a bemutatásukra, ha nem is szervezett ez a munka és alig van visszhangja. Példának említeném a Magyar Naplót, amelynek főszerkesztője, Oláh János hivatásának tekinti a valóságirodalom felpártolását, írók ösztönzését ilyen irányú munkásságra. Talán egyszer az irodalmi közvélemény is méltóképpen felfigyel ezekre a hasznos, fontos kiadói műhelyekre!

– *Gyuri bácsi nemrég ünnepelte 75. születésnapját, amibe mi is gratulálunk. Munkásságának java része a valóságfeltárást szolgálta. Mit hoz, mit hozhat a jövő? És mit tervez Gyuri bácsi?*

– Eddigi munkásságom mérlege kétségtelen az írói szociográfia felé billen. Nem hiszek a „tiszt” műfajokban, a regény különösen nem az. Legfennebb a novella zárt egység, szigorú szabályokkal. Erdélyi író vagyok, életem döntő részét ott éltem le. Ezenkívül újságírói munkát végeztem, ez volt a megélhetésem, riportokat írtam falvakról, városokról, emberekről, főleg földművesekről – faluról származom –, és úgy érzetem, hogy élményeimet terjedelmesebb, nagyobb kört átfogó és erősebb kisugárzású műfajban is meg kell írnom. Aztán még egy ok, ami erre sarkallt. A „létező

szocializmus” rendszerében az irodalomban valamelyest többet el lehetett mondani gondokról, hibákról, bajokról, bűnökről, mint a sajtóban. Márpedig éppen elég visszaságba ütköztem terepjárásaim során. Legfőképpen nemzeti-ségi gondokba. Így abba a küzdelembe, amely legtöbbször némán folyt – most talán hangosabban folyik – az anyanyelvű oktatásért, a magyar nyelvhasználatért, a magyar történelmi hagyományok ápolásáért. Ápolás? Néha nem is volt mit ápolni, mivel a román hatalom a magyar történelmi múlt emlékeit kitörölte nemzedékek tudatából. Ez a magyarázata annak, hogy az én tájakat bemutató „barangoló”-könyveimben olyan gyakran jelentkezik a régmúlt, vagy éppen a 19. század, a magyar szabadságharc. Történelmet és jelenet igyekeztem és igyekszem összekapcsolni, az írói szociográfia erre is alkalmas keret. Neki-láttam, hogy bemutassam egész Erdélyt. A sorozatom első kötetei Romániában jelentek meg. Betiltották, kiütötték kezemből a tollat, nem engedtek közölni. A szellemi halálból menekültem az anyaországba. Itt barangoló-könyveim közül eddig négy jelent meg: *Szigetlakók, Boltívek teherbírása, Az Értől a Kölesérig* és *Bartók szülőföldjén*. Most van sajtó alatt az ötödik kötet (*Déva vára alatt*), és véglegesítem a hatodikot, a *Székelgyöndet*. Hozzá kell számítanom a bukaresti magyarok krónikáját, a *Föltűnik a havasok* címűt. Gyakran írtam a moldvai csángó-magyarokról (kötetben: *Csángó passió*, 1988, Európa Kiadó). Tehát az egész mai Románia magyarságáról felvázoltam a magam képét, írói szociográfiában. Budapesti lakhelyemről már bejárhattam a szomszédos országok magyar vidékeit is, ezekről is írtam (*Peremvidékek magyarsága*), és az idei könyvhétre jelent meg a *Megrokkant élet* című kötetem, amely Európa kisebbségi népcsoportjainak sorsát próbálja érzékeltetni.

Csokonai Attila

Védtelenek vagyunk a globális világban

Beszélgetés Alexa Károllyal

■ A globalizmus, a globalitás, a globalizáció az elmúlt évtizedben vált divatos kifejezéssé. E szavak hallatán leggyakrabban az amerikai kultúr-dömping populista és kissé demagóg rémképe vetődik fel. A világ gazdasági, társadalmi és kulturális egységesülése napjaink valóságává vált. A piac mindenhatósága gyökeres változásokat hoz a kulturális élet minden területén. (Elég csak a minőség- és érték-központú európai filmgyártásra gondolni, melyet tönkretett a tengerentúli tömegfilmek térhódítása.) Nevetséges, hogy napjaink internetes világában, amikor a leírt gondolat pillanatokon belül eljuthat bárhová, a Föld lakosságának egyötöde még mindig analfabéta. Ugyanakkor mindenki pontosan tudja, hogy mi az a McDonald's hamburger, vagy Coca-Cola üdítő. A világméretű átalakulás kedvezőtlen jövőt tartogat a kis európai országoknak. A júliusban Tokajban megrendezett író táborban külön napirendet kapott az a kérdés, hogy a globalizáció milyen befolyást gyakorol a nemzeti irodalomra. Szerkesztőségünk arra kérte *Alexa Károly* irodalomtörténészt, hogy válaszoljon a témakörrel kapcsolatos kérdéseinkre.

– *Milyen alapvető változáson ment keresztül a hazai irodalmi élet az elmúlt évtizedben?*

– Először a magyar irodalom jelenlegi helyzetét szeretném pontosan felvázolni, azt az állapotot, mely nem kizárólag a globalizáció következménye. Amióta a rendszer-változás megtörtént, nem lehet számon tartani azt, hogy igazából mi zajlik a magyar irodalmi életben. Számtalan eseményről, műről tudunk rendszeresen kapunk infor-

mációkat bizonyos szerzőkről, de teljességében nincs rálátásunk mindenre. Elképesztő mennyiségű folyóirat van, rengeteg a könyvkiadó. Mindenki publikálhat, ha erre késztetést érez, de szá-

„Nevetséges, hogy napjaink internetes világában, amikor a leírt gondolat pillanatokon belül eljuthat bárhová, a Föld lakosságának egyötöde még mindig analfabéta. Ugyanakkor mindenki pontosan tudja, hogy mi az a McDonald's hamburger, vagy Coca-Cola üdítő.”

molnia kell azzal, hogy munkája nem vált ki visszhangot. A botrányok rendszerint csapnivaló művekre hívják fel a figyelmet. Félő, hogy megszámálhatatlanul sok mű megszületését azért kíséri hallgatás, mert a szerző nem tartozik a kritikai életet meghatározó csoportok egyikébe sem. Az irodalom hagyományos értelemben vett számon tartó és kiválasztó rendszere ugyanis megbénult, átpolitizálódott. A rendszerváltozás óta többpárti diktatúra van az irodalmi élet háta mögött. Nagyon sok politikai intézmény, szervezet, párt, érdekcsoport próbálja alkalmanként kihasználni az irodalmat. Ennek következtében hamis értékrendek alakulnak ki. A politikailag hasznosnak látszó és a kimmersz összeszmósodik azzal, amit mi irodalomnak tekintünk. Az én generációm számára mindig azoknak az éveknek a kulturális élete jelenti a tájékozo-

dási pontot, amelyben felnőtünk és szocializálódtunk. Amikor valóban működött az irodalmi élet, igaz, hogy panaszkodással, siránkozással, öngyilkosságokkal kísértve és megnyomorítva. Központosított, állami piaccal működött irodalmi élet volt. Ennek ellenére az olvasni szerető melóstól kezdve az egyetemi professzorig, mindenki számon tudta tartani a fontos műveket, de még azokat a szerzőket is, akiket némaságra köteleztek. Manapság ez lehetetlenné vált.

– *A kiadók igénybe veszik a marketingszakemberek tanácsait, mert időközben piaci termék lett*

az irodalom. Holott évtizedek óta vitatkoznak azon, hogy egyáltalán értelmezhető-e árucikként egy kiadott mű?

– A szépirodalom csak akkor él meg a piacon, ha valamilyen módon szponzorálják a terméket, állami vagy magántőkéből. A szépirodalmi alkotásokat nem lehet árucikként kezelni. Az olcsóságra törekvő, igénytelen tömegirodalommal más a helyzet. Nagyon kevés jelentős szerzőt képes értéke szerint javadalmazni a könyvpiac. A felmérések szerint hatnyolc olyan író van, kiknek művei kelendőek a piacon. A többiek pedig egyre kevesebben olvassák.

– *A jelképes vasfüggönyöket minden irányban lebontották. A hazai szerzők többsége előtt mégsem nyílt ki a nemzetközi piac. Elképzelhető, hogy változás történt-e ezen a területen?*

– Az amerikai szerzőkkel szembeni piaci versenyről magyar írók esetében sohasem lehet szó. A piacosodás lehető-

sége az írók elgondolásaiban sem szerepel. Német nyelvterületen kisebb-nagyobb sikereket lehet elkönyvelni, mint az Esterházy Péter, vagy Nádas Péter esetében történt. Vagy említhetném az Olaszországban hódító Márai Sándor-dívatot. Igazi nagy áttörésről azonban nem hallani.

– *Befolyásolja a témaválasztásban a globalizáció a hazai szerzőket?*

– Talán éppen az erősödik meg, ami a posztmodernitásból annyira hiányzik. Határozottabban kell visszatekinteni a múltba, s onnét egyre több mindent áttemelni napjaink világába. Az irodalomnak újra kell olvasnia önmagát. Ismét meg kell ismerni az előzményeket. A nemzeti sorskérdéseket faggató, cselekvésre buzdító, a közösséget felelősséget érző irodalmi hagyományokból nem szabad megfeledkezni. Annyira védtelenek vagyunk a globális világban. Ebben a sokféle szépséget és jósgot kínáló „szép új világban” is kialakulhatnak válságok, mint például a tavaly szeptemberi, New Yorkban történt terrorakció nyomán, s ilyenkor gyógyírt csakis a történelmi kultúrában kereshetünk. Az amerikai, gyökerek nélküli életforma által sugárzott világméretű otthontalanság ne legyen követendő példa. Nagyon szomorú, hogy a társadalmi mintarendszer egyre kevésbé kapcsolódik az irodalomhoz és a magas kultúrához. Mind inkább a fogyasztói világ természetéhez igazodik. Számomra például a globális világnak nagyon kevés eleme rokonszenves. Nem szeretem azt a megcsócsált, kultúrának nevezett maszlagnet, amellyel naponta bombáznak a tömegkommunikációs csatornák.

– *Mit gondol az elkövetkezendő évtizedek irodalmáról?*

– Örülnék, ha az irodalom függetleníteni tudná magát a hatalomtól, és mentesülne a saját hatalmi ambícióitól is. Ha az irodalom nem szólna semmi másról, mint önmagáról, úgy, hogy az ember ráismer az általa alkotott világra.

Borbély László

Különös anima

Beszélgetés

Bozsik Péterrel

Idén könyvbéten látott napvilágot a vajdasági szerzőnek, Bozsik Péternek harmadik könyve, a Csantavéri Orlandó. Ám a borítóról nem derül ki egyértelműen, hogy az ő könyvéről van szó, ugyanis írójaként Karácsonyi Petra van megnevezve. Gondoltam, ennek, és még néhány, Bozsikkal kapcsolatos izgalmas kérdésnek utánajárok.

– Különös, mesébe illő helységnév ez a Csantavér. Létezik ilyen egyáltalán?

– Csantavér egy, a néhai Jugoszláviában lévő hét-tízezres lélekszámú nagyközség, Szabadkától délkeletre. Ott születtem, ott jártam általános iskolába valamint kilenc és tizedikbe, a szakközépiskolát Szabadkán végeztem el, nyolcvanháromtól pedig az újvidéki bölcsészkar magyar szakára kerültem, amit nem fejeztem be.

– A könyvnek – a címlap szerint – te csak közreadója vagy. A szerző Karácsonyi Petra. Miért volt erre szükséged?

– Régebben Karácsonyi Petra néven közöltem a regény versbetéteit. A könyv maga sem így épült volna fel eredetileg, de mikor már megkapta ezt a formáját, logikusnak, sőt magától értetődőnek tűnt az álnév választás. Maga a regény öt oszlopon áll, vannak benne nyolcvanas évekbeli levelek, ezeket megszakítják a különféle versformában írt anekdoták, utána pedig a NATO bombázások idején írt e-mailek következnek,

amik alteregószerűen, mint az Esti Kornélban, ékelődnek a szövegbe. Mind-egyik ciklust két erotikus töltetű vers zárja, egy-egy szerelmes epizód női és férfiszempontból elmesélve. Azért volt az álnévre mindenképpen szükség, hogy ezzel is egy kicsit eltávolítsam magamtól ezt a világot, ami érzelmileg jobban érintett volna. Az én nevem, a Bozsik karácsonyit is jelent, a bálvány, szellem, istenke mellett, a Péter pedig adta magát, hiszen a női verziója a Petra. Karácsonyi Petra tehát egyértelműen az én animám. Mindig könyvben gondolkodom, az első regényem is tulajdonképpen két könyvből áll, bár az egységek nincsenek szorosan elválasztva, inkább csak más hangú a szöveg első és második fele. A Vérpudingnál egy Dregán Dimitrov nevű szerb al-

teregőt építettem be a könyvbe. A Csantavéri Orlandónál mindössze ezt a vonalat fokoztam tovább, illetve erősítettem meg.

– Vajdasági szerző vagy...

– Pontosítok: a Vajdaságból származom, de jelenleg Veszprémben élek, itt szerkesztem az *Ex sympozion* is. 1991-ben jöttem át, miután megkaptam a katonai behívómat. Durván egy hónap után úgy éreztem, el kell mennem a Vajdaságból, mert minden pillanatban lezárhatták volna a határokat, mint ahogy három hónappal később le is zárták, majd egy évig az országból se ki, se be... Nem akartam olyan országban élni, ahol bezárva érzem magam, másfelől meg nem akartam se frontra, se börtönbe kerülni. Akkor épp az *Új sympozion* főszerkesztője voltam, és a Haj-

„Az én nevem, a Bozsik karácsonyit is jelent, a bálvány, szellem, istenke mellett, a Péter pedig adta magát, hiszen a női verziója a Petra. Karácsonyi Petra tehát egyértelműen az én animám.”

nóczy-számot csináltuk. Úgy jöttem át, hogy hétfőn még hazamegyek és nyomdába viszem a számot, de egyrészt a családom akkor már a békéscsabai menekülttáborban volt, másrészt meg azon a napon, amikor mindenféle veszekedés árán haza akartam menni, valaki a kezembe nyomott egy Újvidéki Magyar Szót, amiben az állt, hogy azok, akik megtagadják a katonai szolgálatot, a legsúlyosabb büntetésre számíthatnak. Nekem mindenképpen az elkerülés volt a szándékom, és megijedtem. Egy év katonaság után ismertem a Jugoszláv Néphadsereg szokásait, és nem igazán merem abban kételkedni, hogy a fenyegetéseiket végre is hajtják. Sokan ültek börtönben emiatt... Itt, Magyarországon pedig nem adtak nekem politikai

Bozsik Péter író, költő, szerkesztő. 1963-ban született Csantavéren. Évek óta publikál rangos irodalmi lapokban, több antológiában szerepelt már. Kötetei: Visszakézből, 1989., Fórum, Vérpuding, 1999., Tevan, Csantavéri Orlandó, 2002., Pufi Press

menedékjogot, de ez megoldódott. 1994-ben lettem állampolgár és 1992 óta élek Veszprémben, ahol, úgy érzem, befogadtak.

– Műveidben sokféle hatást érzek. Kik a legfontosabb szerzők számodra, vagy kiket tartasz olyanoknak, akik a műveid formálását is meghatározták?

– Aki mindenképpen, főképp a kezdeti költészetemet áthatotta, az Sziveri János, Petri és Tolnai Ottó volt, de ezt a művem részben Oravecz Imre és természetesen Virginia Wolf inspirálta, ez utóbbi az egyetemista korom egyik kellemetes meglepetése. Logikus, hogy a címet az ő kapcsán gondoltam ki, itt is férfi- és női szerepek váltakoznak, nem lehet tudni, ki meséli a történeteket...

– Miért éppen ezt a közelmúltban alakult kiadót, a Pufi Press-t választottad?

– Nem szoktam házalni a könyveimmel. Megkérdeztem egy kiadót, aki egy ideig nem válaszolt, menet közben pedig a Pufi Press vezetője, Ficsku Pál felhívott, hogy olvasott részleteket és ő kiadná. Így hát nem kellett tovább keresnem.

– A folyóiratok közül melyekben találkozhatunk a szövegeiddel?

– Szinte mindenhol publikáltam már, mostanában a Jelenkorban, Kalligramban, Üzenetben, ÉS-ben, Alföldben és a Műhelyben.

Karafiáth Orsolya

Polcz Alaine-nel beszélget Nádor Tamás

Elesettségből, bajból, csapásból, betegségből, még a halálból is erőt merít. Erőt, hogy az elesettségnek, bajnak, csapásnak, betegségnek, halálnak ellen tudjon állni. Legalább úgy, hogy alázatot, békét, nyugalmat, sőt akár még derűt is sugározzon. Felnőtt búcsúzóknak, kisgyermek távozóknak, vagy akár korunk egyik legbátrabb ezüstemberének, az immár halhatatlan társnak. Intellektuálisan éppúgy, mint asszonyi gondoskodással, simogatással. Tűnődve azért a furcsa, ideiglenesnek vallott egyedülléten, az eleven rekvizitumok között, nemritkán férjének ingében, öltözékében járva. Mint addig is, amíg ő itt volt: életet, fényt és persze derűt gyűjtve – odaátra.

– Aki csak *Asszony a fronton* című dokumentumregényét olvasta, tudja: ön szinte eszmélésétől szembeszélő kényszerült legvégső kérdéseinkkel, s a szó legszorosabb értelmében: a halállal. És életének zömét elmebeteg terápiajával, nagybeteg és haldokló gyermekek lelki segítőjeként töltötte el. Mégis harmonikus, szinte derűs asszony maradt. Ezen bizony, eltűnődhet az ember...

– Magam is tűnődöm rajta, kivált mert mostanában, mióta elvesztettem férjemet, Mészöly Miklóst, ezt a kérdést gyakran fölteszik nekem. És valóban: mindannak ellenére, ami korábban történt velem, s a gyász ellenére is, van bennem derű, s az öröm iránti fogékonyságom is megmaradt. Ez annál is különösebb, mert nemrég megtudtam, hogy most majd fokozatosan a szemem világát veszítem el. Ez nem volt benne a pakliban, s persze jó lenne végre egy kis csönd. Am így is sértetlen az a belső békém, amelyet valószínűleg örököltem: édesapám még kilencvenhat évesen is megőrizte derűjét. Része lehet mindebben annak is, hogy Erdélyben voltam gyermek és fiatal, s ott a kisebbségi sors eleve állóképessé teszi az embert, erőt és tartást ad a megmaradáshoz. Ráadásul öten voltunk testvérek, megélnünk nem volt könnyű. Azután meg bekerültem a hullámzó front kellős közepébe – részint kórházban dolgoztam mint önkéntes nővér –, de hát ezt könyvemben megírtam.

– Más könyvei is (például: *A halál iskolája; Meghalok én is? A halál és a gyermek; Ideje a meghalásnak; Gyászban lenni*) jelzik: az ön számára nem morbiditás a mortalitás. Sőt: a Magyar Hospice Alapítvány egyik létrehozójaként és elnökeként éppoly természetesnek tartja – elnézést a közhelyért – az elmúlást, mint a születést...

– Bennünket még otthon szült édesanyánk, és akkoriban otthon is haltak meg az emberek. A születést és a halált nem övezte semmiféle természetellenes tabu, se misztikum. S mindaz, ami velem történt, megedzett és fölkeszített a hivatásomra, munkámra. Harminc éve vagyok haldokló, s az utóbbi négy-öt évben gyászolók mellett is. Weöres Sándort szabadon idézve: nem szükséges, hogy ismerjem a sorsomat, a sorsom megtalál engem. Igyekeztem ennek tudatában élni, dolgozni. S amikor pofonok értek, József Attilához „fohászokodtam”, aki Istennek megköszöni, hogy nem segítette talpra, mert így megtanulta, hogy föl tud állni. Háború után persze úgy éreztem: nincs Isten, ha engedte, hogy megtörténjenek, ami történt. De aztán – mint annyian – megtanultam talpra állni. S bár orvos nem lehettem, végül is ez a pofon segített hivatásomhoz. Fölismertem, hogy mit kell tennem. És azt is tettem.

– *Együtt élt egy emberrel – a huszadik század egyik legjelentősebb*

írójával –, s miközben keze közt gyermekek haltak meg, nemcsak szellemi társa volt, hanem a szó leghagyományosabb értelmében otthonteremtő asszonya is. Mi több: még szakácskönyvet is írt. Gondolom, az ön számára ez is magától értetődő...

– Hát persze. Miközben dolgoztam, Miklós betöltötte az életemet. Most is betölti. S nem hoztam haza azt, ami a kórházban, a klinikán történt. Otthon mindig egy másik életem kezdődött. Ha írtam valamit, Miklós elolvasta, és gyakran azt mondta: „Magyar író feléje nem ír le ilyet. Hát nem érzed a mondat ritmusát?” Nem éreztem, hiszen nem vagyok mestere az írásnak, mint ő volt. Csak „lefényképeztem” azt, amit láttam, és őszintén leírtam. De azért azt talán megtanultam mellette, hogy a lehető legegyszerűbben, legvilágosabban, legtisztábban, legpontosabban fogalmazzak. Ami intellektuális kapcsolatunkat illeti: rendkívüli műveltségét persze meg se közelíthettem, de az ő visszavonultságába, filozófiával telített belső csöndjébe behoztam a mindennapi élet apróságait, valóságos eseményeket. Haldokló gyerekek közt éltem, erről barátaink, az írók, művészek közt nem beszéltem. Vilt Tibor és Saár Erzsébet szintén barátunk, sőt szomszédunk is volt. Meghívtak egyszer bennünket, s én elkéstem. Kérdésükre elmondtam: Annácska haldoklott, s félt volna egyedül. Süket csönd lett. Aztán Miklós megkért, ilyeneket ne mondjak el. Tartottam magam ehhez. De akkoriban egyébként is tabu volt a halál. És ismeretlen a hospice fogalma is. Manapság már komoly szakirodalma van a tanatológiának. S tudjuk: ha szemünket, fülünket befogjuk, nem segíthetünk. Akkor nekünk magunknak kellett utat keresnünk. Játékterápiával, a gyermekek beszorítottságát némileg enyhítő panoráma-buszos kirándulásokkal, vagy éppen úgy, hogy az infúziós, mankós kis betegeket (külső segítség révén) elvihettük a Hiltonba uzsonnára, s onnan gyönyörködtek a város látképében

– valamit próbáltunk könnyíteni sorsukon. Csekélységeknek is nagyon tudtak örülni, s persze mi velük örvendeztünk. Fizikai szenvedésüket sajnos (mert akkor még nem voltak megfelelő fájdalomcsillapítók) nem csillapíthattuk. A szülők, hozzátartozók gyászát sokkal nehezebb enyhíteni.

– *Térjünk vissza otthoni életéhez. Amikor szavát tartva, vagy természetes tapintatból nem beszélt megváró élményeiről, nem élt-e örökös elfojtott feszültségben? Tudott-e elengedten, maradéktalanul örülni?*

– A gyerekek közt is, mint említettem: maradéktalan örömmel töltött el bennünket egy kis mosoly, egy boldogan fogadott mese, bármilyen önfeledt játék. Otthon az említett másik élet folyt: hajnalban a háztartás, klinika után a Miklóssal közös létünk, meg az írók, a barátok. Az írók nem vettek komolyan. Ők talán csak az aranyos, jókat főző írófeleséget látták bennem. De ez engem csöppet se bántott, mert ez is én voltam. Amikor *Asszony a fronton* című – aztán Déry-díjjal, Az év könyve elismeréssel kitüntetett – könyvem megjelent, elcsodálkoztak. Pedig írásomban nincs semmi meglepő: éppen csak elmesélem azt, ami velem, körülöttem történt. Számomra ez természetes volt. De bizonyára a hagyománynak is köszönhető: az erdélyi emlékirók sem tettek egyebek. Második könyvem előtt viszont szorongtam. De aztán megírtam azt is, „tanatológiai” köteteimet is, és hát a szakácskönyvem szintén. Mindig egyik életem adott erőt a másikhoz, a másik az egyikhez. Most is végzem a munkámat és Miklós hagyatékát gondozom. Szeretném, ha szekszárdi szülőháza nemcsak a tárgyait mutatná, hanem eleven szellemiségét is sugározná. Létrejött az emléket őrző kuratórium, lesz Mészöly-díj, kéziratok, hatezer levelének feldolgozásáról ugyancsak gondoskodnom kell. Így nemcsak úgy van velem, hogy ingébe belebújok, öltözékét fölveszem, és nem csupán emlékeimben, hanem mindennapi teendőimben is jelenvaló. Nincs másik dimenzióban, együtt vagyunk.

A szokatlan címben üzenet rejlik: Bitó László Biblia-ciklusáról nem utoljára írok. Az, amit Bitó a ciklussal keres és az, amit már megtalált, jelentőségében kieméríthetetlen.

Augusztus 28-án a Műcsarnok előadótermében Heller Ágnes vitatkozott a szerzővel a ciklus legújabb darabjának, a Názareti Izsáknak istenképével és Jézus-ábrázolásával. Számomra az volt furcsa, hogy Heller Ágnest talán életében először konzervatívnak, hagyományőrzőnek láttam, pedig mindez nemcsak azzal a Heller Ágnessel áll szöveg ellentétben, aki ő egykor volt, de azzal a robbanékonnyal, minden újra fogékony, mindig kalandra kész, örök intellektuális kamaszlánnyal is, akinek ma ismerem.

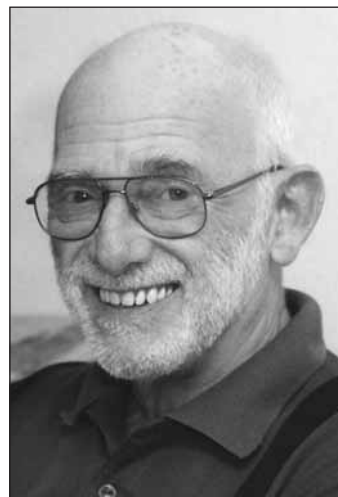
Bitó – hogy egyáltalán megértsük az egészet – abból indul ki, hogy a homo sapiens nevű főemlősnek, amely tíz-tizenkét évig neveli a kölykét, tehát igen nehezen szaporodik, az evolúció során genetikailag örökölnie kellett azt a gátlást, amely a többi főemlőst, az emberszabású majmokat, de még az olyan sikeres hordaállatot, mint a farkas is, megakadályozza abban, hogy a saját fajtársát megölje. Ellenkező esetben kipusztította volna önmagát.

Vagyis az a tény, hogy egymást halomra gyilkoló szörnyetegekké váltunk (rosszabbakká minden állatnál), nem az evolúció genetikusan is bizonyítható eredménye, hanem egy kulturális negatív evolúcióból fakad, mert gonosz istenképet kreáltunk magunknak, de

találta, rátalált viszont az Atyára, mindannyiunk Atyjára, így értendő az, hogy ő Isten fia.

Neki azért jobban tetszik a szeplőtelen fogantatás, mondta Heller Ágnes. A szeplőtelen fogantatás, ami szerintem a kereszténység beteges aszexualitásának a szimbóluma, amivel

Kertész Ákos Bitó László előszőr

nem feltétlenül saját gonoszágunk „képére és hasonlatosságára”. A természet erőitől való félelmeinket vetítettük ki a gonosz, a bosszúálló, véraldozatot követelő, a szenvedést engesztelésnek tekintő, hisztérikus Istenre. A mi bibliai Istenünk olyan, akár egy természeti kataklizma. Kiszámíthatatlan és kivédhetetlen.

Bitó szerint ideje lerombolni régen időszerűtlenné vált istenképünket, mert roppant önpusztító erőknél birtokosai lettünk. Nem babra megy a játék a termonukleáris, a biológiai vagy az ökológiai katasztrófa árnyékában.

Legújabb esszéregényében Jézusról azt gondolja, szerelemgyerek lehetett, aki elindult, hogy megkeresse az apját. Nem

a kereszténység megrontotta az egész euro-amerikai fehér kultúrát, ami fehér ember szexuális aberrációinak, eltévelyedéseinek a forrása, az elfojtástól a szexuál-őrületig, a tabuktól a szex-magazinok és pornófilmek ocsmány áradatáig; amitől a fehér ember nem szeretkezik: a férfi gerince vágja a nőt, a nő szétteszi a lábát és tűr (akkor előbb szabadul); amiért a fehér ember nem a simogatásra, a gyöngédségre, hanem a durvaságra, az erőszakra gerjed; amiért a kereszténység bűnnek tekinti a szexuális gyönyört; még a házások is csak gyermeknemzés céljával üzekedhetnek, akár az állatok; amiben a cölibátus elmébeteg ötlete gyökerezik, amitől az egyházi személyek pedofilok,

szadisták és szado-mazohisták, olykor kéjgyilkosok lesznek...

Ha hívő volnék, a szeplőtelen fogantatást teológiai is hamisnak tartanám. Isten csak akkor inkarnálódhat, ha végigmegy az emberlét minden fázisán. Forró, szerelmes éjszakán kell fogannia, sikoltó gyönyörök és asszonyi orgazmus közben. És a bűnt sem kerülheti el, a bűntudatot, bűnhődést, a lelkipurifikációt sem. Aki bűntelen, nem lehet ember, csak steril semmi, üres porhüvely.

Azt hiszem, Heller Ágnes hagyományos filosz-megközelítése okozza, hogy neki a szeplőtelen fogantatás abszurduma rokonszenves. Bitót azonban az egészséges természetű szemlélete megóvjaa az irracionális képtelenségtől.

Seneca: A haragról

■ „Az értelem ezért tehát sohasem folyamodik segítségért a rövidlátó, erőszakos indulatokhoz, mert azok előtt nincs semmilyen tekintélye, és csak úgy tudja féken tartani őket, ha hasonló, velük egyenértékű ellentétet tud szembeállítani velük, mint például a haraggal szemben a félelmet, a restséggel szemben a haragot, a félelemmel szemben a vágyat” – írja Seneca *A haragról* szóló művében. A General Press Kiadó ókori klasszikusok kétnyelvű sorozatának újabb darabját Kovács Mihály fordította. A mű – mely Seneca stoikus filozófiájának szép példája – majd két-ezer év távlatából is korunkban

aktuális problémákkal foglalkozik, és megszívlelendő tanácsokat ad. Lucius Annaeus Seneca, mint lovagrendi család sarja – apja maga is ismert szónok – a császári udvar közelében töltötte mindennapjait. Bár kiváló beszédével magára haragította Caligulát, majd Caligula nővérével elkövetett házasságtörése miatt rövid időre száműzték az udvarból, Claudius császár felesége, Agrippina hívására visszatért Rómába. Ő lett az ifjú Nero nevelője, és óriási befolyásra tett szert az udvarban. Később, Nero uralkodása idején hatalmát és tekintélyét épp Agrippina ellen vetette be. Nero uralkodásának második korszakában azonban kiszorult a közéletből, a hatalmi csatározások eredményeként Nero már meg akart szabadulni egykori

mesterétől. Seneca az öngyilkosságot választotta, halálának módja illeszkedett filozófiájához. Bőségesen volt alkalma tehát tanulmányozni, mi több elmélyedni a császári intrikák és véres viszályok világában, melynek maga is tevékeny részese volt. A róla kialakult 'amicus principis' mégis az ítélkező bölcs képévé változott az idők során. Az 52-ben keletkezett *A haragról* című munkájában szintén a racionális ítélkezés, a haragtól független cselekvés, a megfontolt büntetés áll érdeklődésének középpontjában. A haragról első könyvében a harag mibenlétét és a jellemhibákat tanulmányozza, a másodikban azon töpreng, vajon a harag ösztönösen, vagy saját meggyőződésünkből keletkezik-e. A harmadikban azt vizsgálja,

hogyan lehetséges a haragot kirtani a lelkekből, gyógyírt ajánl egy olyan társadalomban – ahol a miénkhez hasonlóan – a gátlástalanság, a pénz- és vagyonszerzés, valamint a fékezhetetlen hatalomvágy jellemezte a közgondolkodást. Hogy bölcs tanácsai megfontolásra érdemesek-e, döntse el mindenki maga: „Adjunk a léleknek békét, amelyet megad az üdvös tanítások fölötti állandó elmélkedés, a jó cselekvés s az egyedül a tisztesség óhajására figyelő lélek. A lelkiismeretünknek tegyünk eleget, ne törődjünk a szóbeszéddel: hadd legyen rosszmájú velünk szemben, amíg mi érdemesnek (tudjuk magunkat).”

Sz. Zs.

General Press, 250 oldal, 2200 Ft

KERTÉSZ ÁKOS

(hihetetlen, de)

70 ÉVES

– Amikor irodalmi pályafutása az ötvenes évek végén elkezdődött, éppen fizikai munkás volt. Vajon ez csak egy vargabetű az életében, és mindig is író akart lenni, vagy éppen hogy ezek a súlyos, nagy élmények váltották ki Önből a közlésvágyat?

– Az a megrendítő hírem van, hogy lakatos szakmunkásnak lenni még érettségi után sem súlyos, nagy élmény. Sőt. Inkább kellemes állapot. Kellemetlen a normarendszer volt, de ezzel nem voltam egyedül. Túléltek. Főleg kijátszottuk. (Nem csak a kizsákmányolónak van esze, a kizsákmányoltnak is.) Megrendítő élmény az, amikor az ember tizenkét évesen kénytelen tudomásul venni, hogy kirekesztették a társadalomból, megjelölték sárga csillaggal, és elhatározták, hogy végső megoldásként megölik. Az súlyos élmény, ha az ember fejére bombát dobznak azok, akikről a főlzabadtást, az életet várja, és nagyon ambivalens módon éli át a bombázást (ami azért nem majális, inkább pokol); tulajdonképpen örülnie kellene, de nem tud örülni. Félt, és félt a többieket is maga körül. Mert azok nem mind náci gyilkosok, mondhatnám leginkább nem azok: ártatlan civilek. Olyanok például, akik az embert nem adták a nyilasok kezére, pedig tudták, hogy zsidó.

De nem ezek az élmények készítettek írásra. Az úgy gimnazista koromban jött, hogy valamit csinálni kellene: leginkább filmet. Ám ahhoz meg kellett volna nyernem a Hatalom bizalmát, mert a film sok pénzbe kerül. Csakhogy a Hatalom bennem soha nem bízott, valószínűleg tudta, miért. Az íráshoz azonban nem kellett elnyernem senki bizalmát, elég volt hozzá egy darab papír. A műalkotás elkészült, ontológiai-
lag létezett, anélkül, hogy valakitől engedélyt kellett volna kérnem rá. Aztán elindulhattam

házalni vele. Vagy kellett, vagy nem. Hát így lettem író.

Nem mondom, néha szorongtam: hogyan van nekem pofám regényt írni Dosztojevszkij vagy Thomas Mann után. De arra gondoltam, hátha én is tudok valami fontosat, talán csak egyetlen mondatnyi igazságot, amit más nem tud. Még Thomas Mann sem, mert ő ugyan Thomas Mann, de nem Kertész Ákos. És talán ezért az egyetlen mondatért érdemes...

– *Átütő sikert Makra című regényével aratott. Akkoriban egy ilyen mű megjelenése társadalmi eseménynek számított; elemezték, írtak, beszéltek róla, adaptálták, a könyv számos kiadást megért... Ma az ilyesmi szinte ismeretlen. Ön szerint mi változott?*

– Először is a rendszer. A diktatúrának szüksége volt művészetre, ezért alkut lehetett kötni vele. Te megtűrsz, hagyod, hogy dolgozzam (még dicsekedhetsz is velem), cserébe én tudomásul veszek bizonyos tabukat. A globális piacgazdaságnak abszolút semmi szüksége nincs művészetre.

Másodszor a kor. A múlt század hetvenes éveinek még domináns kifejezési formája volt az irodalom. Ma az a helyzet, hogy ami nem jelenik meg a médiában, az gyakorlatilag nem létezik. Tehát ma nem regény kell, hanem film. Igen ám, de a film sem kell másra, csak arra, hogy reklámhordozó legyen. Nézettséget biztosítson a fogyasztókat manipuláló reklámok számára. Hogy a filmkészítőnek emellett valami üzenete van, morális, esztétikai, politikai vagy egyéb, és ráadásul az a dilije, hogy a szó legtágabb és legnemesebb értelmében jót, értékeset akar csinálni, az magánügy. A reklámot (és a műalkotást) finanszírozó tőkés számára közömbös.

Ezt nevezzük alkotói szabadságnak.

– *Ön igazán nem egykönnyes író, úgy is mondhatnám: „Van élet a Makra után”, hiszen azóta is sok fontos könyvet írt. Mégis az a helyzet, hogy bárhol kimondják a nevét, mindenki kapásból azt vágja rá: „Makra”. Bántja ez, vagy büszke rá?*

– Arra büszke vagyok, hogy a Makrával tényleg nagyot dobtam. Nem mindennapos jelenlég, hogy egy regény negyedmillió példányban jelenik meg egy tízmilliós országban, de ugyanennyiben például német nyelvtérületen is, hogy tizenegy nyelvre, még japánra is lefordítják, hogy összesen több mint egymillió példányban adják ki; hogy nem csak a magyar rendszerváltásnak szellemi előkészítője, erjesztője, de a berlini fal ledöntésének is – csakhogy én valóban nem vagyok „egy-könyvű író”. Már a Sikátor sem volt afféle „zsenge”. Egy érett epikus regénye volt, és Sikátor nélkül nincs Makra. És a Makra után nem csak megfeleltem a kor éppen aktuális kihívásainak, választ kerestem és találtam a kor kérdéseire, de stílusosan is szakadatlanul együttfejlődtem az olvasói igényekkel, és a valóság követelményeivel.

Néha úgy érzem, mintha a Makra óta élőhalott lennék. Vagyok, de a világ nem tud rólam. És ez nem azért van, mert nem fontos, amit írok. Ennek oka az, hogy az irodalom elveszítette a jelentőségét.

– *Írt is filmeket, dramaturgia is volt sok remek filmnek. Vajon ez a kapcsolat a filmmel egyszer s mindenkorra lezárult? Szerepel-e a terveiben, vagy ha tetszik, az álmaiban, hogy még filmet írjon?*

– Annyira szerepel, hogy igazság szerint nem is akarok mást, mint filmeket írni. Amikor a Sikátort, a Makrát vagy a *Családi ház manzárdal-t*, a *Zakariást* írtam, nem gondoltam a filmre. Ma minden regényem titokban forgatókönyv is. A szemléletem is átalakult, filmnek látom a világot. Ez nem rossz: ettől a könyveim pergőbbek, olvasmányosabbak, több bennük a cselekmény, a látomás, mint az elmélkedés vagy belső monológ. Igaz, a rendszerváltás óta az elméleti munkámat nem kell titokban regényekbe rejtennem. Megírhatom az

esszéimet, tanulmányaimat, publicisztikáimat.

– *Más írók, hetvenévesen, rég túl vannak a társadalmi és művészeti kitüntetések többségén, az ember alig győzi felsorolni Kossuth- és egyéb díjait. Ön, aki az előző rendszernek igazán nem volt hivatalos kedvence, úgy érezheti-e, hogy 1989 óta jobban megbecsülik?*

– Nem szeretnek a gazdagok, míg élek ily szegényen. Szegényeket sem izgatok. nem állok én vigasznak ott, ahol szeretni szégyen.

Ezt természetesen József Attila írta. És mint annyi mást, ezt is helyettem írta. Engem csak a barátaim becsültek. A Hatalom eddig még soha. Nyilván ez volt az ára annak, hogy nem alkuszom. És ha a Hatalom vénségemre mégiscsak meg akar becsülni egyszer, tudnia kell, hogy olyan embert tisztel meg (díjjal, ezzel-azzal), aki nem alkuszik.

Van, hogy egy irányzat, mozgalom, párt egyszer közel kerül hozzám, egyszer távolodik, de ilyenkor soha nem én változom. Mindig az irányzat változik, a mozgalom, a párt.

– *Ha tehetné, mit kérne születésnapjára a könyves- és a filmes szakmától?*

– A filmesszakmától bizalmat, vagyis pénzt. Adjanak pénzt annak a filmrendezőnek, aki az én forgatókönyvemből akar filmet csinálni. Nem bánják meg!

A könyvesszakmától, a kiadóktól nincs mit kérnem: mindent megkaptam tőlük eddig is. A kereskedőket kérném meg szépen, hogy hetvenedik születésnapomra, ajándékol, tegyék ki ezentúl a könyveimet a kirakatba. Én még soha, a Makra legnagyobb sikere idején sem láttam a kirakatban a könyveimet. Azelőtt ez nem számított, mindig minden könyvem elfogyott. De mostanában a Gutenberg-galaxis haldoklása idején már számít. Reklámra nincs pénz. Kritikai élet úgyszólván nincs. Honnan tudhatná az olvasó, hogy Kertész Ákosnak megint megjelent egy új könyve, ha nem látja a kirakatban?

Ha a könyveim a terjesztő rakárában porosodnak, a tájékoztatlanabb olvasó könnyen azt hiheti, hogy a Makra egykori szerzője már nem is él.

Nádra Valéria

Riportok és novellák Hunyady Sándor tollából

„Az újságíró életében legalább van egy kevés romantika. Néha szeretheti azt, amit csinál, büszke lehet rá, ha használhat, jót tehet rajta keresztül, ha tisztán és hősiiesen fogja föl kötelességét. Végre ez is valami. Hasonlít kissé abhoz a helyzethez, amikor valaki egy nagyon szép, nagyon önző, de nagyon szegény nőbe szerelmes.”

■ Hunyady Sándor számtalan kincsre talált újságírói munkája nyomán, e „nagyon szép, nagyon önző, de nagyon szegény nő” mellett összegyűjtött vagyonkáját bőkezűen terítette szét pályafutása során. Színdarabjai közül néha műsorra tűzik valamelyiket, az elbeszéléseiből készült játékfilmek időnként előkerülnek az archívumból, igényesen megfogalmazott novellái, tárcái, cikkei újra kaphatók a könyvesboltokban. A tavalyelőtt megjelent *Árnyék a napsütésben* (Jövendő Kiadó) után, idén kiadásra került a *Szerelmes unokatestvérek* (K. u. K. Kiadó), és *A hajó királynője* (Noran Könyvkiadó).

A hajó királynője című kötetben amerikai novellákat, naplókat, jegyzeteket és emlékezéseket gyűjtött össze Kőrössi P. József és Urbán László. A szerkesztők jóvoltából könyv alakban először olvasható a Néger Mariska, a Dekadens Morgan-unoka, A javíthatatlan Dion báró, az Amerikai rablók, az Amerikai mogyoró, az Amerikai mozaik, valamint az aláírás nélkül megjelent újságcikk, ami Hunyady Sándor fantasztikus útja címmel, először tudósít hazatérésének kalandos majdnem tragikus körülményeiről. (Egy német tengeralattjáró majdnem megtorpodózt a Washington utasszállító gőzöst, majd Európába érkezve, Lisszabonban nem engedték Hunyadyt partra száll-

ni, így visszavitték New Yorkba, ahol tüdőgyulladással várta sorsa jobbra fordulását, beutazási engedély nélkül, egy menekültek részére kialakított táborban.)

Hunyady 1940-ben utazott az Egyesült Államokba, neves kiadók és dúsgazdag filmstúdiók keresték meg ajánlatukkal, mégsem érezte jól magát, leginkább a háborús hírek nyugtalanították. A tengerentúlon töltött hónapok alatt rendszeresen tudósította a hazai lapokat, és amerikai élményeit novellákban is feldolgozta. Igyekezett befogadni a rengeteg új élményt Amerikában, de kiolvasható mondanivalójából, hogy nem bírta az újszerű atmoszférát, amit a Coca-Cola- és fagyaltmennyország árasztott.

„Majdnem sírtam – írja New York–Budapest 100 nap című riportjában. – Az amerikai nép naiv és bájos. Tőlük csak jót tapasztaltam. De éppen azért nem tartom lojalísnak, hogy ott maradjak közöttük közömbös idegennek, amikor életükben nem tudok részt venni. Dolgaik nem érdekelnek igazán. A világ másik oldalán vagyok beépítve. Bevallom, sokszor idegesített is az a roppant fölény és szanalom, amivel Európáról beszéltek. Mit értenek ők Európához? Több autójuk és fagyaltgéjük van, ez igaz, boltjaikban az év minden szakában árulnak cseresznyét és szamócat, az embernek, ha

szerencséje van, sok pénzt kereshet náluk. De ez volna minden. Imádattal gondolok Európára!”

Nagya becsülte és csodálta az amerikai nép szüntelen rekordteljesítményeit, de szívéből mást szeretett. Alig érkezett New Yorkba, a Szabadság-szobor és felhőkarcolók árnyékában magyarok után kutatót. Magyar szóra áhítozott, és olyankor volt boldog, ha a vendéglőben, hentesnél, baráti társaságokban találkozhatott honfitársaival, akik valamilyen személyes ok miatt az Újvilágot választották második hazájuknak.

Ha tehette, kis magyar kocsmákban étkezett. Ilyenkor is figyelt, anyagot gyűjtött elbeszéléshez, tárcához, riporthoz. Nézte, amint amerikai munkások „Gipsy pörköltet” és székely gulyást ettek. Mi pedig – évtizedekkel később is – figyelmesen olvassuk, hogyan varázsolja érdekes olvasmánnyá ezt a jelentéktelennek látszó vacsorát. Együtt éhezünk és szomjazunk Hunyady Sándorral, holott éppen tőle tudjuk: „A spiccerhez szokott magyart valósággal elbűsítja, ha New Yorkba ér és észreveszi, hogy jóformán eltűnt a bor. Csak a drága éttermekben, vagy kis „nemzeti” vendéglőkben isznak bort. A tömeghelyeken whiskyt isznak, vagy friss gyümölcslet, esetleg tejet. Így aztán a borissza idegen számára nem marad más hátra, mint hogy fölemelkedjék a narancsléhez, vagy lezúljön a pálinkáig.”

Hunyady Sándor az újságírói munkavégzés során kiváló emberismeretre tett szert. Szabadjegyet váltott az emberek szép és csúnya titkai közé. Szép és csúnya titkokba avatja be olvasóit a Szerelmes unokatestvérekben. Az *Unokatestvérek* című kisregénye a Színházi Élet hasábjain jelent meg, majd Szerelmes unokatestvérek címmel adta ki a Dr. Áchim András Könyvkiadó 1942-ben, Hunyady Sándor halálának évében.

Ebben a művében ugyanazzal a varázserővel tartja fogva olvasóit, mint a Téli sport, a Havasi levegőn, a Lovagias üggy vagy éppen a Kártyaaffér,

hölgykörökben című novelláiban. Feltárja a szerelemvágy alakulásának eseményeit a kamaszkortól kezdve egészen az érett férfi vonzalmáig. A rá annyira jellemző sajátos derűvel fogalmaz, még a komor eseményeket, a cudar hangulatú sorokat is képes egy jelzővel, egy kedves szócskával, vagy vidám mondattal feloldani. A cím látszólag szerelmi eltévelyedésre utal, a kisregényt olvasva azonban kiderül, hogy másról van benne szó. Mindezenelőtt arról a művészi erőről, amivel Hunyady Sándor lebilincseli az olvasót. Az unokatestvérek szerelme szórakoztató olvasmány, de nem olcsó giccs, melyből ma annyit találunk az újságosok standjain.

A Szerelmes unokatestvérekből áradó harmónia- és boldogságvágyat érezni azokban a rövidebb tárcanovellákban (Amire Egon megtanított, A művész és a felesége, A szobalány, Béla, E. kisasszony, Az újságíró és a két vak, Eseménydús karácsony), amelyeket Fráter Zoltán a Pesti Napló, a Magyarország és az Új Idők hasábjairól válogatott ki. Vidámságra és szomorkodásra okot adó akad ezek között is.

A kötetben szerepel Hunyady Sándor utolsó elbeszélése, az *Eseménydús karácsony*, melyet az Új Idők számára írt 1942 szeptemberében. Mesét oszt meg velünk, arról a karácsony estéről, mikor egy fiú újszülött és egy haldokló nagyapja ugyanabban a lakásban, lélekben találkozik egymással néhány pillanatra, majd mind a ketten mennek tovább a számukra kijelölt üdvös úton.

A sikerei csúcán is magányt kereső, régi betegségétől szenvedő Hunyady Sándor így búcsúzott olvasóitól...

Borbély László

A Magyar Dráma Napja

Tarjána Tamás

félcédulái

■ „A *Csongor és Tünde* kéziratának 110. lapját a margón a hármas út Y alakú ábrázolásai díszítik. Talán Vörösmartyt is gyötörte a gondolat: honnan lép fel Csongor, s hová, merre indul?... *A hármas út*, az Y régi, középkori jel (villa vagy *furca*), és a Szentháromságot is jelölte, s ugyanakkor Pythagoras szerint az *élet-út* kifejezése is: fölfelé kaptató ösvény, amely a jó és a gonosz felé egyaránt vezethet. S a jel eredeti formájában a három sugarú nap jele: ☽

A sugarakat lezáró keresztvonalak az égboltozatot jelentik: bármerre indulunk el, az ég zárja le (el!) az utunk.”

Szigethy Gábor *Csongor álma* című esszéisztikus eszmefuttatásában olvassuk a fentieket (*Savaria University Press*, Szombathely; a *Bár Könyvek* sorozatát szerkeszti: *Fűzfa Balázs*). A szerző gondolkodásmódjának más műveiből is ismert pecsétje, írói kézjegye ezúttal sem hiányzik a (nagyon szép küllemű) kötetről. A szöveg, az építkezés fragmentumos – de az öt fejezet mindegyike (a *Csongor* öt felvonásban íródott) három meditatív alfejezetet tartalmaz. A konklúziók katalizáló jellegűek: szívesen hagyának meg (sőt, retorikai fordulatokkal még képeznek is) titkokat, hogy a könyv forgatója (talán legelső sorban a diák) maga is aktívan bekapcsolódjék a „rejtélyesnek” mondott alkotás felfejtésébe. Erős a vitaszándék, mely néha a túl könnyű ellenállás területén (publicisztikai források esetében stb.) is megnyilvánul, s célja, hogy segítsen a primért elválasztani a szekundértól („A nagy emberek nem úgy élnek, mint kis emberek szerint élniük kellene” stb.).

Az elemzés bölcséleti centrumában a hármas út filozófiája áll (a remekmű szerkezetét – főleg „világnapjának” időszerkezetét – jól áttekinthető táblázat mutatja be). A gondolatsor érzelmi centruma azonban a szerelemeszmé – Vörösmartyé, s annak függőnye mögött Szigethy. Ebből az aspektusból tűnik fel igazán az álom(szerűség) kifejtésének eleganciája is. Más kérdés, hogy erre az alapra a szerző-

nek egy nagyobb konstrukciót is kellene emelnie, hiszen jelen kerek közt sokszor csak vázlatra futja, s például egyáltalán nem problémamentes, ha a *Dráma vagy költemény?* alfejezet a drámai költemény régtől bevált műszavával oldja fel a dilemmát (viszont az Epilógusban ebből egy keveset visszavesz).

A 60. születésnapját szeptember 29-én ülő Szigethy könnyedén fajsúlyos „tézisei” szeptember 21-ét, a Magyar Dráma Napját is köszönhetik. Annál is inkább, mert nem csupán az irodalmi ünnepünknek apropót adó Madách-ösbemutató (*Az ember tragédiája*, 1883. szeptember 21.) fűződik Paulay Ede rendezői nevéhez, hanem a *Csongor és Tünde* első színrevitele is, természetesen szintén a Nemzeti Színházban (1879. december 1.).

Szigethy színháztörténeti és muzeológusi tevékenysége legfőképp – Ruttkai Éva szellemi és tárgyi hagyatéka mellett – Latinovits Zoltán életművének örökségére irányul. A „Színészkirály” (sajnos...) jelen van *Kocsis L. Mihály Végszavazás a halállal* című vaskos könyvének lapjain is (Minerva). Ez is „színháziasan” kidolgozott textus (alcíme: *Színészirató öt felvonásban, két közjátékkal, prologgal és epilóggal*), de nem épp a struktúra és a koherencia az erénye. Mintegy húsz, 1945 után valamilyen okból öngyilkossá lett színművész és rendező pályájának ered a nyomába a korábban főleg Major Tamás-könyvével megbecsültté lett szakember. Nincs – nem is lehet – prekonceptiója arra, hogy Somlay Artúr és Soós Imre, Benedek Tibor és Rozsos István, Domján Edit és Orbán Tibor, Jobba Gabi és Zala Márk, Gellért Endre és Paál István miért választották az önkéntes véget, s főleg arra, hogy van-e valami közös („színházi”) mozgatóerő a visszafordíthatatlan tettben. (A könyv halottjainak nem mindegyike esetében bizonyos az öngyilkosság, Bajor Gizi pedig nyilvánvalóan az orvos-férfi betegségéből is eredő gyilkosság áldozata lett.)

Kocsis L. Mihály érdeme a stílusban is megnyilvánuló beleérző-készség, valamint a sokszálú oknyomozás. Ez annak ellenére is ki-

tetszik, hogy a szerző a művész-életrajzokat, esetleírásokat nem portrészerűen, nem lineárisan helyezte el, olykor beszélgetőtársait, tanúit és forrásait is „lőgrásban” idézi. Így valamiféle – korántsem követhetetlen és soha nem megokolatlan – konglomerátumszerű színháztörténetet is kifomál: az utóbbi öt-hat évtizedét. Az összkép árnyalt, tapintatos, érdekes, sok újat közlő, ám valójában nem *össz-* és nem *kép.* Bár aligha ez a szándék – és belemagyarázás, elsie-tett ilyen vagy olyan summázás helyett mindenütt a töprenkedéssel találkozunk –, egy „ál-modell” sugalmazódik (ezen belül pedig az, mintha – noha ez nem igazolható – a színház világában vagy általában a művészek között nagyobb lenne az öngyilkosságot elkövetők aránya, mint bizonyos más hivatások és szakmák művelői közt). Süt a személyes és a közösségi felelősség igénylése és féltése a szövegből, mely a megengedhetőnél nagyobb mértékben nem tereli át magát politikai síkra.

A *Végszavazás a halállal* megrázó és érdekfeszítő olvasmány, jöllehet a szereplők többségéről íródott már egy vagy több monográfia, nagyszabású esettanulmány. Valószínű, hogy ki-ki életkori, lokális és izlésbeli kötődése szerint érzi majd legbeszédesebbnek ezt vagy azt az áldozatsort – a dráma-, színház-, film- és televízióművészet félmúltjának újraelenítésében pedig különösen fontos szerepe van „a holtak könyvének”.

A köztudat talán megkülönböztethet – a talentum, a teljesítmény alapján – „nagy” és „kis” öngyilkosokat, a lélek mélye azonban végső soron nem tesz különbséget Bajor, Gellért, Latinovits – másfelől a reflektorfénybe kevesebbszer kerülő Szigeti András, Szilárdi István és a többi „szerényebb név” drámája között. (Egyébként nevezetes színházi öngyilkosok is kimaradtak a nem tragédia-leltározó kötetből. Olyanok is, akiről már íródott sikeres kulcsregény, vagy társulatukon belül történt kísérlet emléküik őrzésére.) S hogy tudtak ezek a végül önmaguk ellen forduló művészek nevetni és nevetetni, ha az élet vagy a színpad engedte, követelte! A nyíregyházi együttes két vezető egyénisége, *Hetey László* és *Szabó Tünde Bodnár István* publicista közreműködésével derüsen-

nosztalgikusan anekdotázik *A deszka szalkái* című kis gyűjtemény lapjain (*Örökségünk Kiadó*, Nyíregyháza). Szigeti András tán önsorsrontónak, tán végzetes-magányosnak vélhető alakjáról is. Hetey bővelkedik az emlékekben, írásainak lendületéből is érződik az elsőrangú szerepformáló emberismerte. Szabó Tünde inkább a lírai hangokhoz vonzódik. Bodnár István házagokat pótol, hogy a kis jubileumához érkezett Móricz Zsigmond Színház történetének fő vonalait is kirajzolódjanak a – például – Bozóky Istvánról, Mensáros Lászlóról, Bárány Frigyesről, Máthé Etáról (s erejük teljében levő fiatal aktorokról is) regélő kötetből.

A *Palatinus* mintha felcserélte volna a címet és az alcímet egyik újdonságán: *Derűben deréig – Erdélyi anekdoták* (az utóbbi szó szerkezetet nyomtatták ékesebb, színes betűkkel). A válogató és szerkesztő *Nagy Pál* meglehetősen csapongással nyúlt a lehetséges forrásanyag tagadhatatlan túlkínálatához, ezért a *Volt idők humora*, a *Székelly atyafiak*, a *Rakoncátlan irónépség* és a *Kullisszák körül* című fejezetek valami nagy rendet nem vágnak a sok „kis színes” rengetegében. De hát illene az anekdotához, adomához a szerkesztői vaskéz...? Ne azon morogjunk tehát, mennyire másként és mást mesél Hermányi Dienes József és Marosi Péter; mennyire kitűnik, hogy Tóth Béla a műfaj klasszikusa, X. Y. pedig nem; mennyire másképp tolu fabula és csattanó a kitűnő írók – így a mai középnevezdek jelentős személyiségei: Csiki László vagy Bogdán László – tollára, mint a nehezebb ihletűek pennájára. Adjuk át magunkat a kalandozásnak – az utolsó részben, mint láttuk, a színházi kalandozásnak. A hakniról anekdotázó kolozsvári színművész, Horváth Béla sincs már ugyan közöttünk (csak ötvennégy éves volt, amikor 1981. szeptember 5-én elhunyt), mégis eleven valójában látom őt, élem újra, ahogy (mint a nagy tekintélyű igazgató asszony, Bisztrai Mária férje – Bisztrai megszólal Kocsis L. Mihály kötetében) szívélyesen kalauzol egy kezdő kritikust az Állami Magyar Színház zegzugaiban, és ki nem fogy a historiákból, amelyekben mindig külön örömmel beszél a hazai drámatermésről: – Amikor a Magyar *Elektrát játsztuk...*

A Móra Kiadó új, tinédzser-sorozata

a Móra

Könyvek

X = ?

X – az ismeretlen
(mint a kamaszok lelke)

X – a római tízes szám

X –en túliaknak ajánljuk
a sorozat köteteit

XY-nak, azaz: Noked

Sohonyai Edit Le a csajokkal! avagy kinek kell a szerelem...

A Móra Kiadó új, tinédzser-sorozata nyitó darabjának szereplői tizenhatéves gimnazisták. Most veszik észre, hogy az eddigi kicsajok nőkké, a „gyökér” kisrácok pedig majdnem férfivá lettek. Heves barátságok kötődnek és szakadnak, szerelmek gyúlnak és lobbannak el újra, miközben családja, iskolája és lelke – (óóóó)óriási lelke – is van az embernek...

1390 Ft

Sohonyai Edit már bizonyította a 18,5 évesen írt, *Macskaköröm* címmel, a Pöttyös sorozatban megjelent és nagy sikert aratott könyvével, hogy nagyon jól ismeri a kamaszok világát, titkait. A lányokét is, meg a fiúkéit is. És őszintén, nyíltan, nagyon mulatságosan avatja be az olvasót a kamaszlelek rejtelseibe.

www.morakiado.hu

Mindenki hozzon magával még egy olvasót!

A K. u. K. Kiadó szeptemberi ajánlata:

Paul Carson: Végső kötelesség
(Új Orvosregények). Kötve, 2200 Ft

A Szike és a Hideg acél szerzőjének új regényében Jack Hunt szívsebész megölt kollégák után nyomoz, s közben eltitkolt vizsgálati adatokra bukkan. Az orvoslás történetének eddigi legnagyobb botrányába keveredik...

Mordechai Schoenfeld: Quo vadis, Izrael?
Fűzve, 1600 Ft
A zsidó állam és a békefolyamat 1991–2000
1600 Ft

Izrael permanens háborúban áll Palesztinában, a helyzet reménytelennek látszik. Pedig a kilencvenes évek a remény évei voltak a zsidó államban. A szerző ezt az időszakot újságíróként Izraelben élhette át, s elé tárult Izrael Állam valósága. Schoenfeld nevét már jól ismerik az olvasók A CIA embere voltam és az Oszama Bin Laden, a terrormilliárdos című könyvéből.

Dr. Erős Zoltán: Rejtvénybongészde
Kötve, 2400 Ft

A sok kiadásban elfogyott hasznos lexikon új, átdolgozott és bővített kiadása már az 1998 utáni eseményeket is feldolgozta. Most kötve kerül a rejtvényfejtők asztalára.

K. u. K. Kiadó
1138 Budapest, Népfürdő u. 15/E
Telefon/fax: 239-1189, 359-1634
e-mail: kukkiado@ax.hu

A SZÉPHALOM KÖNYVMŰHELY ŐSZI KÖNYVAJÁNLATA

A magyar irodalom évkönyve, 2001

(szerkesztette Baranyai Judit, Hegyi Katalin)

A/5, színes, fóliázott kartonkötésben, 358 o., 1700 Ft

Az évkönyvben mindent megtalálni, ami az elmúlt év irodalmi életében fontos volt. Nélkülözhetetlen kézikönyv, amely közreadja az alkotók névsorát, az irodalmi intézmények adatait, címét is.

Várkonyi Nándor: Szíriat oszlopai (életműkiadás, 8. kötet – ff. illusztrációkkal) B/5-ös formátum, 672 oldal, függelékkel, névmutatóval, cérnafűzött, keménytáblás, egészvásznon kötésben, színes, fóliázott védőborítóval, 4500 Ft

A legendás művelődéstörténeti mű első teljes, cenzúrázatlan, névmutatóval ellátott kiadása!

Jókai Anna: A mérleg nyelve (esszék, tanulmányok) B/5, keménytáblás kötésben, 312 o., 2500 Ft

A kötetben a finomtollú publicista és a szépíró erényei adódnak össze: a többek között Hamvas Béláról, Várkonyi Nándorról, Kodolányi Jánosról, Süttő Andrásról, Szabó Magdáról, Illyés Gyuláról, Vas Istvánról szóló írásokon túl, a Kossuth-díjas író rádióban elhangzott jegyzeteiből olvashatunk válogatást.

Salamon Pál: A menyegző (regény) A/5, ragasztott kartonkötés, 224 o., 1800 Ft

A történet egy zsidó fiúnak és egy keresztény lánynak az ismert történelem leg-sötétebb napjaiban fellobbanó szerelméről szól.

Címünk: 1068 Budapest, Városligeti fasor 38.

Telefon/fax: 351-0593, e-mail: iroalap@interware.hu

honlap: www.szephalom-konyvmuhely.hu

A kiadóban vásárlóinknak 20% árkedvezményt adunk!

Libri sikerlista

2002. augusztus 23 – szeptember 5.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

SZÉPIRODALOM	ISMERETTERJESZTŐ	GYERMEK, IFJÚSÁGI
1. Millet, Catherine: <i>Catherine M. szexuális élete</i> Ulpius-Ház Könyvkiadó	1. Lugosi Lugo László – Klösz György: <i>Budapest 1900–2000</i> Vince Kiadó	1. Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes: <i>Ablak–Zsiráf</i> Móra Ferenc Könyvkiadó
2. Rácz Zsuzsa: <i>Állítsátok meg Terézanyut!</i> Bestline Kiadó	2. Romsics Ignác (szerk.): <i>Mítoszok, legendák, tévhitök a 20. századi magyar történelemről</i> Osiris Kiadó	2. Rowling, J. K.: <i>Harry Potter I–IV.</i> Animus Kiadó
3. Follett, Ken: <i>Vadmacskák</i> Gabo Könyvkiadó	3. Debreczeni József: <i>Orbán Viktor</i> Osiris Kiadó	3. Bodó Béla: <i>Brumi a Balatonon</i> Holnap Kiadó
4. Tristan Schwartz: <i>A genovai méregkeverő</i> Bestline Kiadó	4. Janikovszky Éva: <i>Felhőtteknek írtam</i> Móra Ferenc Könyvkiadó	4. <i>Ajáné Róbert Gidának</i> Tóth Könyvkereskedés és Kiadó
5. Vámos Miklós: <i>Őt kis regény</i> Ab Ovo Kiadó	5. Márai Sándor: <i>Föld, Föld!</i> Helikon Kiadó	5. Miler, Zdenek – Doskočilová, Hana: <i>A vakond és a nyuszimama</i> Helikon Könyvkiadó
6. Esterházy Péter: <i>Javított kiadás</i> Magvető Könyvkiadó	6. Nasar, Sylvia: <i>Egy csodálatos elme</i> Gabo Könyvkiadó	6. Deary, Terry: <i>Irtóztató inkák</i> Egmont Kiadó
7. Márai Sándor: <i>Eszter hagyatéka és három kisregény</i> Helikon Kiadó	7. Sós Judit – Farkas Zoltán: <i>Erdély útikönyve</i> Jel-Kép Bt.	7. Varga Katalin: <i>Gögös Gúnár Gedeon</i> Móra Ferenc Könyvkiadó
8. Salinger Richárd: <i>Apám beajulna</i> Ulpius-Ház Könyvkiadó	8. Márai Sándor: <i>Tájak, városok, emberek</i> Helikon Könyvkiadó	8. Sachar, Louis: <i>Bradley, az osztály réme</i> Animus Kiadó
9. Shan, Darren: <i>A vámpírok begye</i> Móra Ferenc Könyvkiadó	9. Bóta Gábor (szerk.): <i>Hofi</i> Hungalibri Könyvkiadó	9. Sachar, Louis: <i>David nem hagyja magát</i> Animus Kiadó
10. Márai Sándor: <i>Csutora</i> Helikon Kiadó	10. Popper Péter – Mihancsik Zsófia: <i>A tigris és majom</i> Magyar Könyvklub	10. Saint-Exupéry, Antoine de: <i>A kis herceg</i> Móra Ferenc Könyvkiadó

A FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZ SIKERLISTÁJA

2002. AUGUSZTUS 19 - SZEPTEMBER 1.

Szépirodalom:

1. Miller, Catherine: *Catherine M. szexuális élete* Ulpius-Ház Könyvkiadó
2. Rácz Zsuzsa: *Állítsátok meg Terézanyut!* Bestline Kiadó
3. Márai Sándor: *A gyertyák csonkig égnek* Helikon Kiadó
4. Márai Sándor: *Füveskönyv* Helikon Kiadó
5. Rakovszky Zsuzsa: *A kigyó árnyéka* Magvető Könyvkiadó
6. Coelho, Paulo: *Az alkimista* Athenaeum Kiadó
7. Esterházy Péter: *Javított kiadás* Magvető Könyvkiadó
8. Asimov, Isaac: *Teljes Alapítvány Birodalom robot univerzuma* Szukits Kiadó
9. Ensler, Eve: *A vagina monológ* Dee-Sign Kiadó
10. Fielding, Helen: *Bridget Jones naplója* Európa Könyvkiadó

Ismeretterjesztő:

1. Balogh Béla: *A végső valóság* Bioenergetic
2. Iskolaválasztás előtt... 2003 Panem Kiadó
3. Gróf Edelsheim Gyulai Ilona: *Becsület és kötelesség 1.* Európa Könyvkiadó
4. Pácz, I. M.: *A Kreml öröksége* Polgart Kiadó
5. Grósz Zoltán: *Arany focikönyv 1863–2002* Athenaeum Kiadó
6. MacLaine, Shirley: *Camino – a lélek utazása* Édesvíz Kiadó
7. Debreczeni József: *Orbán Viktor* Osiris Kiadó
8. Horváth Mária: *Feng Shui enciklopédia* Édesvíz Kiadó
9. Dr. Grád András: *Félrelépők kézikönyve* Strasbourd
10. Browne, Sylvia: *Élet a másvilágon* Bestline Kiadó

Ifjúsági:

1. Ifj. Fekete István: *Vuk és a simabőrűek* Móra Ferenc Könyvkiadó
2. Miler–Doskočilová: *A vakond és a nyuszimama* Helikon Könyvkiadó
3. Weöres Sándor: *Bóbita* Móra Ferenc Könyvkiadó
4. Rowling, J. K.: *Harry Potter I–IV.* Animus Kiadó
5. Tolkien, J. R. R.: *J. R. R. Tolkien meséi* Szukits Kiadó
6. Nicholson, William: *A szél dalnoka* Geopen Kiadó
7. Varga Domokos: *Ritka szép magyar népmesék* Hét Krajcár Kiadó
8. De Saint-Exupéry, Antoine: *A kis herceg* Móra Ferenc Könyvkiadó
9. Lindgren, Astrid: *Juharfalli Emil még egyszer* Egmont Kiadó
10. Gárdonyi Géza: *Egri csillagok* Holnap Kiadó

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049

vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi, időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján díjtalan kiszállítás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvruházban

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)

Telefon: 331-0126, 331-0127

Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes választékával várjuk kedves vásárlóinkat.

Minden könyvet egy helyről!

Douwe Draaisma:

METAFORAMASINA – Az emlékezet egyik lehetséges története

Az emlékezet metaforái

Körbe forogva, emlékezetről alkotott elképzeléseinken keresztül folyton változó képet vetít a Metaforamasina. Az emlékezet egyszer viasztábla, kódex vagy varázsnótesz, apátság vagy színház, olykor erdő, melynek mélyén az emlékezőtehetség vadászként hajta fel a megbúvó vadat, megint máskor kincsesláda, madárház vagy tárház. 2800 Ft

TYPOTEX

1024 Budapest, Retek u. 33-35.
Tel./fax: 316-3759, www.typotex.hu

VÁLTOZÓ VILÁG – sikerlista

1. Az interjú (Földes Anna)
2. Az Európai Unió intézményei (Hernádi Eleonóra)
3. Olaszország (Gyapay Dénes)

PRESS PUBLICA Kiadó 1132 Budapest, Váci út 54.

T/F: (1) 329 4447, e-mail: kiado@valtozovilag.hu

www.valtozovilag.hu

A legnagyobb választék
A LÍRA ÉS LANT RT. BOLTJAIBAN
Internet: www.lira.hu, E-mail: lira@lira.hu

FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZAK
1072 Budapest, Rákóczi út 14.
Telefon: 268-1103, fax: 267-9789
4026 Debrecen, Hunyadi u. 8-10.
Telefon: 52/ 322-237, fax: 52/416-091
3530 Miskolc, Széchenyi u. 7.
Telefon/fax: 46/348-496
7621 Pécs, Jókai u. 25.
Telefon: 72/312-835, fax: 72/314-988
6720 Szeged, Tisza L. krt. 34.
Telefon/fax: 62/420-624

SAKKKÖNYVÁRUHÁZAK
Infotéka Könyvesbolt
1088 Budapest, Rákóczi út 27/b
Telefon: 338-2739, fax: 484-0842
Iskolacentrum
1051 Budapest, Október 6. u. 9.
Telefon: 332-5595, fax: 311-1876
Mediprint Orvosi Könyvesbolt
1053 Budapest, Múzeum krt. 17.
Telefon: 317-4948, fax: 484-0023
Műszaki Könyvruház
1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9.
Telefon: 342-0353, fax: 342-1317
Technika Könyvesbolt
1114 Budapest, Bartók Béla út 15.
Telefon/fax: 466-7008

KÖNYVESBOLTOK
Apáczai Könyvesbolt
1085 Budapest, József krt. 63.
Telefon: 328-0754, fax: 328-0755
Korona Könyvesbolt
1111 Budapest, Bartók B. út 50.
Telefon/fax: 466-5169, 386-0201
Univerzál Aruház
Kódex Könyvesbolt
5600 Békéscsaba, Andrássy u. 3-5.
Telefon/fax: 66-450-550/221 mellék
Littera Könyvesbolt
5600 Békéscsaba, Andrássy u. 6.
Telefon/fax: 66-445-433
Corvina Könyvesbolt
4026 Debrecen, Kálvin tér 2/c
Telefon/fax: 52-419-428
3300 Eger, Bajcsy-Zs. u. 2.
Telefon: 36-517-758, fax: 36-517-757
Fodor András Könyvesbolt
8640 Fonyód, Béke u. 3.
Telefon: 85-560-320, fax: 85-560-321
9021 Győr, Arany János u. 3.
Telefon/fax: 96-319-760
Műszak Könyvesbolt
6800 Hódmezővásárhely, Szeffü u. 8.

Telefon: 62-239-336
Arany Babel Könyvesbolt
6000 Kecskemét, Arany J. u. 10.
Telefon/fax: 76-417-517, 76-505-233
Kódex Könyvesbolt
7300 Komló, Városház tér 7.
Telefon/fax: 72-482-859
KO Könyvesbolt
9730 Kőszeg, Városház u. 1.
Telefon/fax: 94-364-047
Színvapor Bevásárlóközpont
3530 Miskolc, Bajcsy-Zs. u. 2-4.
Telefon/fax: 46-509-513, 46-509-514
Tanáruda Könyvcentrum
4400 Nyíregyháza, Bercsényi u. 1.
Telefon: 42-506-253, fax: 42-506-254
5900 Orosháza, Győry Vilmos tér 1.
Telefon: 68-473-315, fax: 68-418-112
2300 Ráckeve, Kossuth L. u. 12.
Telefon/fax: 24-424-855
5540 Szarvas, Kossuth u. 21/2.
Telefon: 66-214-937
Garay Könyvesbolt
7100 Szekszárd, Garay tér 14.
Telefon/fax: 74-413-469
2000 Szentendre, Fő tér 5.
Telefon/fax: 26-311-245
Babilon Könyvesház
6600 Szenté, Kossuth u. 11.
Telefon/fax: 63-318-673
2310 Szigetszentmiklós, Kossuth L. u. 10.
Telefon: 24-517-670, fax: 24-517-671
KO Könyvesbolt
9700 Szombathely, Foghíj 3.
Telefon: 94-505-855, fax: 94-505-854
Corvina Könyvház
2800 Tatabánya, Kodály tér 9.
Telefon/fax: 34-321-688
Deák Könyvesbolt
2600 Vác, Széchenyi u. 31.
Telefon/fax: 27-306-543
KO Könyvesbolt
9800 Vasvár, Március 15. tér 3.
Telefon/fax: 94-370-178

RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSA
Kodály Zoltán Zeneműbolt,
Antikvárium és Hangszerbolt
1053 Budapest, Múzeum krt. 21.
Telefon: 317-3347, fax: 317-4932
Rózsavölgyi és Társa Zeneműbolt
1052 Budapest, Szervita tér 5.
Telefon: 318-3312, fax: 318-3500

FokuszOnline könyvruház – WWW.FO.HU

A karácsonyi könyvvásári tájékozódás érdekében az idén is nagy példányszámú, színes prospektust készít az Egyesülés. A könyves cégek szeptember 20-ig jelentkezhetnek hirdetési szándékukkal. A feltételekről bővebb információval állnak rendelkezésre az MKKE munkatársai a 343-2538 telefonszámon.

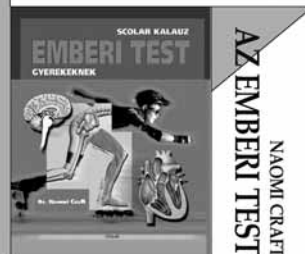
A Könyvhét szerkesztősége számlaképes, könyvszakmai ismeretekkel rendelkező, dohányzó vagy dohányfüstöt tűrő, kulturált hirdetésszervezőt keres a szerkesztőség Budán található irodájába hosszú távon perspektivikus hirdetésszervezői és szerkesztőségi munkára alapösszeg + jutalék rendszerű javadalmazással. Kedves kollégák, jó munkahelyi légkör.

Jelentkezni lehet rövid szakmai életrajzzal **Könnyű Judit** lapmenedzsernél levélben: 1114 Budapest, Hamzsabégi út 31. faxon: 466-0703 e-mailben: konyvhet@axelero.hu

KÖNYVHÉT

A könyv izgalmas utazásra invitál térben és időben. Az Univerzum történetét és csodálatos világát ismerhetjük meg könnyen érthető magyarázatok, csillagterképek és különleges fényképek segítségével.

A legbonyolultabb élő szervezet, az emberi test működésének titkait tárja fel a szerző gazdagon illusztrált könyve, mely minden korosztály számára hasznos és érdekes olvasmánynak ígérkezik.

SCOLAR KIADÓ
1016 Bp. Avar u. 8/b
Tel/fax: 466-7648
e-mail: scolar@scolar.hu

A PRO PANNONIA KIADÓ AJÁNLATA

Balogh Piroska: „Szavakban fölfejtteni”. Tanulmányok a Cholnokyakról, Kodolányiról, Várkonyiról és neves kortársakról.
(A/5, 164 o., 1500 Ft)

Illyés Gyula: Az igaz meghallása (Vál. versek, válogatás és utószó: Tamás Attila, A/5, 282 o., 1850 Ft) Újdonság!
Rajnai László: Az ösztömvészet kísérlete. Posztumusz tanulmányok és esszék jeles kortársakról és a világirodalom nagyjairól, Petrarcáról, Dantéről, Rilke-ről, Tolsztojról.
(A/5, 300 o., 1990 Ft) Újdonság!

Sánta Gábor: Portéka. Tanulmányok Széchenyiről, Vörösmartyról, Petőfiről, Mikszáthról, Krúdyról és Fekete Istvánról (A/5, 248 o., 1790 Ft)
Trócsányi András – Tóth József:

A magyarság kulturális földrajza II. A Kárpát-medence és a világ magyarságának kulturális jellemzői (B/5, 362 o., 2790 Ft) Újdonság!

Várjuk megrendeléseit!
7601 Pécs, Pf.: 270., T.: 72/516-866,
E-mail: pro.pannonia@mail.datanet.hu

Magyar irodalom

**Tardos Tibor:
Röviden**

Holnap Kiadó, 216 oldal

■ Tardos Tibor életrajza majdnem olyan, mintha egy Tardos Tibor nevű író írta volna. Hogy mást ne mondjak: kétszeres József Attila-díjas és a francia Becsületrend lovagja. Kommunista lapok munkatársa előbb Párizsban, majd Budapesten, aztán negyedrendű vádlottja az 1957-es írópernek, ahol egyebek közt antikommunista uszítással vádolják. Magyar író, egyike a legeredetibbeknek, a senkivel nem rokoníthatóknak, a nyelvi mai gazdagítóinak, de munkái – részben dicsőség ez, részben kényszerűség – könnyebben jelennek meg a Gallimardnál, a Masperónál, vagy a Seuilnél, mint idehaza. Sorolhatnám még a különködésnek is vélhető vonásokat, de akkor nem maradna a művekre. Pedig mindaz, amit eddig soroltam, csakis azért érdekes, mert Tardos, akit annyiszor kell felfedezni a hazai olvasók számára, ahányszor itthon könyve jelenik meg, egészen kitűnő író. Az volt már legelső, (sajnos, soha újra ki nem adott) regényében, a Jogászfalvában is, amely (még ha az író maga nem is szereti emlegetni), pazar alkotás, ráadásul rendhagyó eset, hogy valaki az írói pályáját húszévesen szatírával kezdje. Vargabetűk, történelmieket és a politika által kikényszerítettek, késleltették ennek folytatását, de amióta (1963-ban) Tardos visszatért Párizsba, nincs erő, amely meggátolhatná, hogy fölépítse a maga különös írói világát, melyben az irónia a király, és társuralkodóként regnál a fantázia. A minden fölöslegtől, sallangtól megtisztított apró prózák végül is monumentális életművé nőnek, amit majd egyszer bűnbánóan fogunk fölfedezni, hogy lám, lám,

volt nekünk ilyen hagyományunk, ilyen kincsünk is – de azzal persze Tardos Tibor, aki most éppen nyolcvannégy éves, és fiatalokat megszegyenítően merész prózát ír (posztabbat is, modernebbet is, mint bárki más), már nem sokra megy. Röviden című új kötete is legalább felerészt remeklésekből áll, melyekben nincs egyetlen töltelékszerű mondat, vagy semmitmondó bekezdés. Mindent értő, cinkos olvasókra számít írójuk, akikben egyetlen szótól is kinyílik a politikai, kulturális, irodalmi háttér, akiknek például elég annyit mondani, hogy a „lovalpind” megszállók a légynek sem ártnak, és magukban képesek tüstént rávágni, hogy viszont milyen megszállók nem ilyenek... Tardos úgy kellene olvasnunk, ahogy a pap megadta híveinek az aznapra érvényes textust: napi egy kupica ezekből a tömény prózákból és minden napunk gazdagabb lenne egy „tardosnyival”.

Nyerges András

**Fazekas István:
Diáknaplóm (1981–1985)**

*Felsőmagyarország Kiadó
Fűzve 1000 Ft*

■ „Ma apám elvitt a kisvárdai Bessenyei György Gimnáziumba, beiratkozni” – ezzel a mondattal kezdődik a szöveg, és hatvan röpke oldal 90 bejegyzése után ezzel végződik: „Így lépdeltünk ki libasorban, kótyagosan ama sokat szidott, sokat ócsárolt nagybetűs ÉLET-be”. A korábban költőként megismert Fazekas István akarva-akaratlanul olyan szöveghagyományt folytat – a kamaszember többé-kevésbé naiv, életkort és korszakot dokumentáló feljegyzéseinek részben átszerkesztett közreadását, illetve imitálását –, amely maradandó, bölcs, jó humorú írásokat hozott például Csáth Géza tollán, vagy felbukkant (igaz, in-

kább a *Házi dolgozat* iskolai bélyegével) Császár Istvánál. Folytathatnánk a sort. De ez a *Diáknapló(m)* nemigen hasonlít lehetséges előzményeire és párhuzamai-ra. Nem is rövid bevezetését az az irodalomtanár írta, aki körülrajongott, néven nevezett figurája a *Stefán Tamás* rajzaival kísért diáriumnak. Az illusztrációk között főleg az „író-hőssel” „együtt töprengő” „fénykép-Ady”, valamint a „földgömb-koponyájú” Lenin ábrázolása kitűnő. A szöveg egyetlen lendülettel, a sűrítés eszközt magabiztosan használva szánt végig a négy éven. Szójátékos, vendégszöveges, diák-bemondásos derűje épp a Lenin-rajongóból Ady-„inkarnációvá” való nagyfiú folytonos lelkesültségéből – és még Udvaros Dorottyt sem kifeledő, nagy számú szerelmes vonzalmából – fakad. Pátosza részint a földi létből távozó nagyapa, részint a költőideál Ratkó József személyéhez köthető (a többszólamú Ratkó-alakrajz a könyv egyik legjobb fragmentuma). Aligha akadhat olyan iskolázottabb olvasó, aki ezt a nyelvű tett eseménysort ne vetítené rá a maga tanulóéveire és egykori írásműveire – illetve, ha tapasztalatai megengedik, ne próbálná értelmezni azokat a világfolyamatokat és hazai történeteket, amelyeket – a nyolcvanas évtized első felében – a régtől jól bevált iskolaszimbólum, maga a diák-lét, a tanulás, a tanár-diák viszony: mindenestül a *skóla* modellál.

Felróható viszont a szerzőnek, hogy anyagában jobbára csak az ötletet (emlékei beszédes „kiírását”) érzekelte, valóságos epikaként a munkát nemigen tervezte el. Így aztán a textus persze nem tényleges diáknapló – még ha szó szerint egyezne is a valamikor leírtakkal –, de prózapoétikai transzpozíciója sincs (az imént dicsért illusztrátor személyének, rajzainak megjelenése is

problemátikus az ilyen személyes matériában). A szereplők megnevezése és becélése, az írói-költői zsenégék applikálása, a mű arányainak kidolgozása, geg és novellisztikum tudatosabb összehangolása sem mindig szerencsés. A tüntetően vörös borítóju (s az „ötágú” tanintézmény rajzával ékített) füzetke üde voltánál és olvasmányos színességénél többet is eredményezhetett volna. Ám ezt a szigorúbb koncepciójú, a diákírói közhelyeket jobban kiaknázó, valóságos prózaírói teljesítményt ne a már készen kérjük számon, hanem a talán készülőttől reméljük.

T. T.

Balatoni Almanach

*Veszprém Megyei
Múzeumi Igazgatóság*

■ 1967-ben ugyanezzel a címmel jelent meg válogatás: az akkor élő és népszerű magyar költők felkérésre írt balatoni verseiből. Három évvel ezelőtt Badacsonyban az irodalmi múzeumként működő Szegegy Róza-házban kortárs költők verseit állították ki. Jelen füzet – olvashatjuk a kiadvány ismertetőjében – mindkét gyűjteményt tartalmazza. Ágh Istvántól Fodor András, Illyés Gyulán, Kassák Lajoson, Nagy Lászlón, Nemes Nagy Ágnesen és Pilinszky Jánoson át Zelk Zoltánig hatvannyolc nevet tartalmaz a névmutató, benne a mai nagy öregek közül Károlyi Amy (93), Faludy György (92), Takáts Gyula (91), a nyolcvan felettiek közül Határ Győző, Somlyó György, Szabó Magda, a hetvenesek közül Rába György és Csoóri Sándor kezeírását szemléltethetjük a lapokon (mert a kiadvány nem nyomtatott oldalakkal, hanem kéziratlapokból áll.) A felsorolás folytatása helyett inkább azt emelem ki, hogy hiányzik a fiatal, a huszonéves, a harmincas korosztály, pedig

például a JAK-os műfordítók is rendszeresen dolgoznak a Balaton mellett. És nincs az a magyar költő, akinek e táj, Badacsony, Fonyód, Földvár, Füred, Keszthely és Szigliget meg nem ihlet, ha csak egyszer is látta ezt a pompás természeti tüneményt, átérezte történelmét, kulturális, nota bene idegenforgalmi szerepét. A kötet szerkesztői: *Ács Anna* és a költő *Géczi János*, aki verssel is szerepel itt, s az ő sorait olvashatjuk „a fülön” a költők kézírásáról, e gondolatait az 1999-es kiállítás megnyitásakor mondta el.

Csokonai Attila

Gulliver legújabb kalandjai Pinkwellben

Siklósi Horváth Klára új szatirikus regénye

■ Gulliver Bolgorogyban című regénye után a szerző most Pinkwellbe viszi hőseit. Az ottani rózsaszínű jólét új-szabad társadalmát veszi szemügyre a híres-hírhedt kalandor és hajóorvos szemüvegén keresztül. A világ-utazó véletlenül, valamiféle misztikus erő hatására átzuhan a jövőbe, s egy vén plátánfa alatt tér magához. Találkozik a kétlábú-egyfejúekkel, a mindennel szemben közömbös, megigézett emberekkel, akik színesre festik a hajukat, lekopaszítják a fejüket, páncélszerű, szűk felső kabátkát hordanak, de a hasuk pucér, arcuk egyenarc, és észre sem veszik Gullivert. Érthetetlen nyelven beszélnek, amiről kiderül, hogy hősünk nyelvezetének eltorzult változata. Látszólag semmi nem érdekli őket, ám Gulliver aranypénzei rendkívüli hatást váltanak ki.

Megismerhetjük a Valakicsodákat is, akik a lélek megőrzésével saját magukat rekesztették ki a társadalomból, de ismerik az igaz utat. Csakis ők tudják, hogy az emberek ígézet alatt állnak, szabadságuk csupán a jog-

szabályokban van meg, gyakorlatilag azonban bábok.

Siklósi Horváth Klára szatirikus írásával a modern világnak mutat számárfület. Azt sugallja, hogy napjainkban az igazi értékek a széles néprétegek tudatában degradálódtak. A szabadsággal csak kevesen tudnak helyesen élni. A gyarló ember erős szakos belső magatartása nyert teret.

Kár, hogy az alapeszméjét csak érintőlegesen fejt ki a szerző, feltáratlan marad a pinkwelli összeesküvés-elmélet, emiatt elvarratlannak tetszik a regény fővonala.

A regényben a kalandor végül a Művészek között telepszik le, ők sokban hasonlítanak a Valakicsodákra. Megőrizték az emberséges élet természetességét.

Gulliver hazatérésére ugyanis nincs remény, mert az idő csak előre hajlandó mozdulni, hiába megy ki szegény, honvágtyól meggyötört minden este az alá a bizonyos vén plátán alá aludni, bízván benne, hogy hátha visszarepíti hazájába a misztikus erő, vissza a múltba, amiben még mindenki többé-kevésbé normális volt.

Sz. D.

Bayer Zsolt: Tündértemető és egyéb novellák

Kairosz Kiadó, 2600 Ft

■ Bayer Zsolt eddigi összes kisprózáját kötetbe rendezve novellistiként állt a közönség elé. Szórakoztató kisprózák, „ködlovagok” hatására született tárcák, valamint elgondolkodtató esszék alkotják kötetét.

A múlt kísértetei című fejezetben egy elviselhetetlenül komisz kölyökkel szembesülünk. Van itt minden, gyümölcslopástól kezdve a verekedésekig. (Az elbeszélt balhék némelyike még Rideg Sándor Bendegúzának is becsületére válna!) Szó van itt sok mindenről, ami mély

nyomot hagyott egy serdülőkorba lépő srác lelkében. A Pif újságtól kezdve, a mozi-záson, a lógásokon keresztül, az első randevúig széles a tárcává gyúrt témák skálája.

Komolyabb, kiegyensúlyozottabb hangvételűek az *Utazások karácsony előtt*, *A vár*, és a *Nők és férfiak* című fejezetek kisprózái. A *Kinccses Kalendáriumban* Bayer Zsolt részben nagynevű művészek hatására – többek között József Attila, Casanova, Krúdy Gyula, Hemingway, Orwell, Villon, Kerouac – engedi szabadon gondolatait. Némelyik mellé szívesen szegődne útitársul, a képzeletbeli kalandok során.

A szerzőtől nem idegen a szerepjátás sem. Ötletesen választ elbeszélő nézőpontot, mikor József Attiláról ír. A költő szémszögéből szeretne kitekinteni a világra: „Nincsen gyermekkorom, s benne gyermekhercegségem – csodás, titkokkal terhes álmovilág. Kívülről, komoly felnőttszemmel néztem én mindig összetört, semmi kis játékaimat...”

A kötet érdekesen induló kísérletei közé sorolható *A palotai délutánokból mindig este lett valahogyan...* című novella is. Úgyesen fog hozzá Szindbád megidézéséhez, de a történet közepén, mikor a főhős visszatér a piacról, kisiklik az írás. A jellegzetes, egyéni hangvétel megmarad, de az idézetek széttördelik a folytatást. A szerző leginkább azon elmélkedik – nem először a kötetben –, becsapható-e az örökkévalóság, a halál, s hogy e kérdésben tanácsért Szindbádhoz kellene fordulni.

Vakmerő mutatvány a Szerb Antal emlékére készült, *Velence – Utas és holdvilág*, melyben ismét az örökkévalósággal történő szembesítés a végcél: „Eljegyezte Mihályt az örökkévalóság, az pedig mindig a halál nyomában lovagolt. Bizony sok mindent hozott az elmúlt száz esztendő, de örökkévalóságot bizonyosan nem.”

A halállal való őszinte szembesülés motívuma gyakran visszatér a Tündértemető más novelláiban is (*A Deák Vali mennybemenetele*, *Az éjszakás nővér*). A Bayer Zsoltban elveszett novellista ilyenkor jut szóhoz leginkább.

B. L.

Tordon Ákos: Korkóistoló

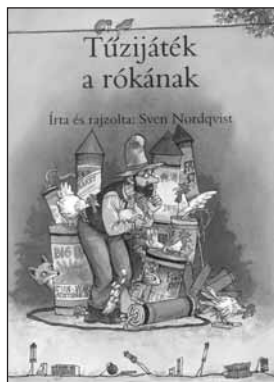
Szent István Társulat

■ Tordon Ákos, az érsekújvári származású meseíró újonnan megjelent gyűjteménye a Korkóistoló. A szerző a Dörmögő Dömötör állandó szerzőjeként gyermekmeséivel vált elsősorban ismertté, első önálló mesekönyve 1959-ben jelent meg. Máiig húsznál több saját kötete került kiadásra, valamint közel ötven fordítása az ifjúsági és gyermekirodalom szinte minden műfajából. A rendszerváltás közeledtével a Nők Lapja gyermekrovátát szerkesztette. Publicisztikáit a Pesti Hírlapban, az Új Magyarországból és az Esti Hírlapban közölték. Pár éve már megjelent egy gyermekkori történeteit tartalmazó könyve „Körülöttem forog a világ” címmel.

Új művében felnőtteknek szóló írásait olvashatjuk. A cikkek ezúttal is nagyrészt életrajzi ihletésűek, tovább ismerkedhetünk Tordon Ákos életével. Elbeszéli meghatározó emlékeit, élményeit egész napjainkig. Ezek és a képzeletéből előkerült történetek hűen tükrözik az író életfelfogását, hitét. Nem palástolt, nyíltan vállalt jobboldali közelítésben elemzi az újkori történelem máig ható eseményeit. A publicisztikákat egy kortárs közegben játszódó betlehemi jászórlól szóló vallásos ihletésű írás zárja, a pontot a Napi Fohász című imával teszi a végére.

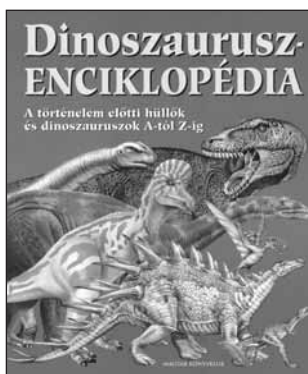
Sz. D.

Képeskönyvek, mondák, regények

■ Kezdjük a sort a *Tűzijáték a rókának* c. nagyszerű képeskönyvvel, amelyet a svéd *Sven Nordqvist* írt és rajzolt. A szövegnek és a képnek egyenrangú szerepe van ebben a mulatságos és tanulságos kis történetben. Arról van szó, hogy a fancsali képű *Gustavsson*, akinek két kuttyója is van, puska végre akarja kapni a rókát, amely állítólag a tyúkokra feni a fogát. Az amúgy is békésebb természetű *Pettsonnak* viszont azt tanácsolja a macskája, hogy inkább csak ijesszék el a rókát. Az ezermester gazda rá is áll, és fabrikál egy álltyúkot, amellyel be fogják csapni a ravaszdit. Sőt, egy kis tűzijátékot is előkészítenek neki. A további ötleteiket nem árulom el, a kaland kimenetelét sem, csak annyit mondom, minden kisgyerek jól szórakozik rajta, ha elolvassa vagy felolvassák neki. Javasolom viszont, hogy mindenki alaposan nézze meg a képeket, mert azoknak külön humora van. (Fordította *Csépányi Zsuzsanna*.)

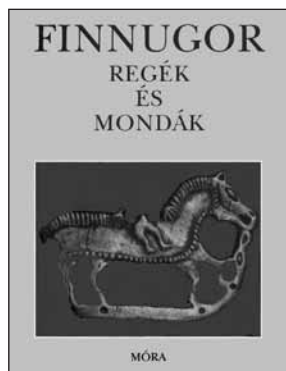
A következő képeskönyv egy *Dinoszaurusz-enciklopédia*, amely ától cettig (magyarosan: A-tól Z-ig) bemutatja a történelem előtti hül-

lőket. De még ezt megelőzően megtudhatjuk, mi a dinoszaurusz és mi nem dinoszaurusz. Majd ol-

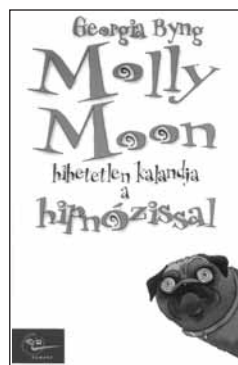
vashatunk a dinoszauruszok koráról és az evolúcióról. Aztán jöhet szépen sorban: az *Alamosaurus*, a *Baryonix*, a *Centosaurus*, a *Gallimimus* ét., mind a 108 csuda érdekes jószág. A kötetet szömagyarázat zárja. (Fordította *Sellei György*.)

Egy nagyon fontos kiadványra szeretném felhívni olvasóim figyelmét, azzal a megjegyzéssel, hogy a közismert és népszerű *Regék és mondák* sorozatban napvilágot látott kötet, amely nyelvrokonaink folklórából válogat, nem csupán a gyerekeknek, de felnőtteknek is szól. Manapság, amikor annyi téves, vagy vitatott nézet hallható és olvasható a nyelvrokonságról, néha ijesztő tájékozatlanságról tesznek tanúbizonyságot nyelvünk rokonságát, eredetét illetően az emberek, egyszerűen nélkülözhetetlen ez a

kötet (is). Mert már gyerekkorban meg kell tanulni azoknak a kis népeknek a nevét, amelyeknek a nyelve biztosan rokon a miénkével. A legnagyobb rokon nyelv a finn, ezt 5 millióan beszélik, de a vepszét csak pár ezren, a vót eltűnőben, kihalóban lévő nyelv, a nyelvrokonság fokán a magyarhoz legközelebb álló vogul és osztják is csupán néhány ezer ember anyanyelve manapság. A „teljes család”, magunkat is beleértve, mindössze 20 nyelvet számlál. A korábbi kiadásokhoz képest ez a válogatás karcsúbb, viszont felfrissített szakirodalmi tájékozódást kínál. A kötetet összeállította, a bevezető tanulmányokat és a magyarázó jegyzeteket *Domokos Péter* írta.

Azt hiszem, a *Molly Moon hihetetlen kalandja a hipnózissal* cím eléggé figyelemfelhívó ahhoz, hogy sokan utánanyúljanak, s ha beleolvassanak az angol író, *Georgia Byng* könyvébe, aligha fogják unot-

tan félretenni egy-két fejezet után. S kitart a feszült érdeklődés az utolsó oldalig. A *Harwick-árvaházban* senyvedő *Molly* sorra kapja a büntetéseket *Kigyóssy* kisasszonytól, aki ki nem állhatja a kislányt, de a társai között is akadnak olyanok, akik piszkálják, zaklatják. Egyetlen barátja van csupán, *Rocky*, de őtöle hamarosan elszakad. Ugyanis egy szép napon a könyvtárban *Molly*nak véletlenül a kezébe akad egy könyv, amit éppen akkor egy roppant ellenszenves és erőszakos alak, egy professzor követel magának. A kissé hiányos kötet ezt a címet viseli: *A Hipnózis ősi Művészete* magyarázatokkal. *Molly* természetesen magával viszi a csodálatos könyvet, és lázas betegséget szimulálva, egyedül a betegszobában, zavartalanul végigolvassa dr. *Logan* munkáját, és elsajtítja a hipnotizálás tudományát. Ebben az izgalmas, fordulatos történetben nagyon sok a meglepetés, de semmi sem történik véletlenül. Mire végez az olvasással, *Rocky* amerikai nevelőszülőkhöz kerül, csak azt furcsállja *Molly*, hogy a fiú el sem búcsúzott tőle. S mivel megnyeri a tehetségkutató-versenyt, telik neki a szép summából arra, hogy repülőre üljön, és *New Yorkba* menjen. Mert ott kell keresnie *Rockyt*. És mert ott híres és gazdag lehet különleges képességének köszönhetően. A meghökentető kalandok sora ekkor veszi igazán kezdetét... Kik ismerik vajon *Molly* titkát? Mire használja végül is hipnotizóri tudását? Ezekre és hasonló kérdésekre kap igazán kielégítő választ a magyar olvasó, aki *Juhász Viktor* fordításában élvezheti az igényesen szórakoztató sztorit.

*Molly*nál csak négy évvel idősebb, tehát 15 éves *Mia* *Thermopolis*, aki saját maga jegyzi fel mindennapi, majd korántsem mindennapi kalandjait. *Naplójának* tanúsága

szerint tele van gonddal, annyi de annyi gondja-baja van, mint egy normális kamasznak lenni szokott. (És ezen az sem segít, hogy – *Molly*val szemben – neki van apja, anyja, igaz, nem élnek együtt.) Kezdjük azzal, hogy *Mia* elsős gimnazista létére már 178 centi magas, a melle lapos, mint a deszka, és bukársra áll matematikából. De ahogy mondani szokás: a java csak ezután következik. Először is kiderül, hogy *Mia* (művész életvitelű és liberális gondolkodású) mamája a lány maktetanárával jár. (Amúgy ez a *Gianini* is elég jó fej.) Majd feltűnik a színen a rég látott kedves papa, aki nem más, mint *Genovia* hercege. És mivel öfelségének nincs másik

gyermek, csak ez az egy szem lánya, értelemszerűen ő az örököse, azaz *Mia* *Genovia* hercegnője. Ezek után felvetődik a kérdés, járhat-e egy hercegnő testőr nélkül iskolába, egyáltalán az *Albert Einstein* gimnáziumba, meg buliba, egyáltalán hová szabad és hogyan, milyen szerelésben, akarom mondani öltözékben. És viselkedhet-e úgy egy született hercegnő, ahogy a lezser *Mia* viselkedik (azaz a legtermészetesebben)? Ki barátkozik egy hercegnővel? És mit lehet tenni, amikor a sajtó „rámozdul” erre a jó kis témára? A neveletlen hercegnő naplójának 1. kötetét *Merényi Agnes* fordításában látott napvilágot. Tök jó könyv. Felnőtteknek is ajánlott. Folytatása következik.

Sven Nordqvist: Tűzijáték a rókának. General Press Kiadó. 1500 Ft; Dinoszaurusz-enciklopédia. Magyar Könyvklub. 64 old.; Finnugor regék és mondák. Móra Ferenc Könyvkiadó, 426 old.; Meg Cabot: A neveletlen hercegnő naplója 1. Ciceró Könyvtudó. 257 old.; Georgia Byng: Molly Moon hihetetlen kalandja a hipnózissal. Egmont Kiadó, 342 old. 2199 Ft.

Cs. A.

A SZENT ISTVÁN TÁRSULAT KÖNYVAJÁNLATA

Kodolányi János: ÉN VAGYOK I-II.

A Kodolányi életmű-sorozat jelen kötete kuriózum. A Krisztus-regény évezedekkel ezelőtt csak erősen megcsönkített változatban jelenhetett meg. Ez az első teljes kiadás a Széchenyi Könyvtárban található kézirat alapján született meg.
800 oldal, műbőr kötés, ára: 5200 Ft

Pietro Brunori: A KATOLIKUS EGYHÁZ

A Katolikus Egyház felépítése, működési rendszere, az egyes intézmények feladatai, statisztikák stb.
160 oldal, fűzve, ára: 990 Ft

Rónay László: ISTEN NEM HALT MEG

A 20. századi magyar spirituális líra bemutatása Ady Endrétől korunkig.
284 oldal, kötve, ára: 1900 Ft

Tordon Ákos: KORKÓSTOLO

A kötet az író publicisztikai műveit gyűjti egybe a rendszerváltástól napjainkig. A főleg napilapokban megjelent írások az elmúlt 12 év kitűnő kordokumentációját nyújtják.
280 oldal, fűzve, ára: 1800 Ft

Könyveink több száz más keresztény szellemiségű kiadvánnyal együtt megvásárolhatók, vagy megrendelhetők a következő címen:

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 1.

A Librotrade Kft. ajánlja

Grimm Könyvkiadó

Hessky Regina: Magyar–német kézisztár 6800 Ft
Hessky Regina: Német–magyar kézisztár 6500 Ft

Librotrade Kft.

Maklári Tamás:
Német feladatlexikon kezdőknek és haladóknak I–II. 4300 Ft
Botlik Dénesné: Magyar–orosztársalgás 1800 Ft

Urbanus Trading

Urbán Viktor: Háromnyelvű műszaki szaksztár (angol–német–magyar) 6950 Ft

Strucc Kft.

Crow Travel – alapszint (angol nyelvű szótanuló keresztretjvények) 520 Ft

INTERBOOKS

Stéphane Gagnic: Külkereskedelmi levélminták – 100 francia üzleti levél 1951 Ft

Michaela Kliem: Külkereskedelmi levélminták – 100 olasz üzleti levél 1951 Ft

A KÖNYVEK MEGVÁSÁROLHATÓK :

Librotrade Kft.

1173 Budapest, Pesti út 237. Telefon: 257-77-77

Famulus Könyvesbolt

1137 Budapest Újpesti rakpart 6. Telefon: 349-36-56

Megjelent könyvek

2002. augusztus 23 – szeptember 5.

2001. évi népszámlálás. 4. Nemzetiségi kötődés. A nemzeti, etnikai kisebbségek adatai. KSH.
ISBN: 963-215-502-5 fűzött: 3800 Ft

66 híres magyar regény. 5. kiad., Móra.
ISBN: 963-11-7709-2 kötött: 1790 Ft

A

A 100 legjobb falusi étel. STB Kv.
ISBN: 963-9266-66-3 fűzött: 298 Ft

Adamikné Jászó Anna: Anyanyelvi nevelés az ábécétől az érettségig. 2. kiad. Trezor.
ISBN: 963-9088-69-2 fűzött: 1952 Ft

Adams, Douglas: Dirk Gently holisztikus nyomozóirodája. Gabo.
ISBN: 963-923-729-9 fűzött: 1290 Ft

A dzsungel pokla. Válogatás vadászírók legjobb elbeszéléseiből. Sensus.
ISBN: 963-9375-13-6 kötött: 1200 Ft

A Fertő-Hanság és a Tóköz. Kalauz turistáknak és természetbarátoknak. B.K.L. K.
ISBN: 963-202-961-5 fűzött: 980 Ft

A Göcseji Helikon költőnői. Universitas.
ISBN: 963-9104-68-X fűzött: 1340 Ft

A Golden Dawn, az Arany Hajnal Hermetikus Rend kabballája. Hermit.
ISBN: 963-9231-30-4 fűzött: 1300 Ft

Általános kislexikon. [A-tól Zs-ig]. Szerk. Mózes Miklós. Horizont.
ISBN: 963-86012-1-3 kötött: 1625 Ft

A Magyar Köztársaság közigazgatási térképe [Kart. dok.]. Minden város és község feltüntetésével. (1:550 000)

Cartographia.
ISBN: 963-352-091-6 CM 950 Ft
A marslakók titka. Összeáll. Kopátsy S. CET Belvárosi Kvk.
ISBN: 963-9114-63-4 fűzött: 990 Ft

Ambrózi Attila (ifj.): Egyszerűen Word 2002 for Windows XP. Panem.
ISBN: 963-545-378-7 fűzött: 1290 Ft

Andersen, Christopher P.: Diana kis hercegei. Vilmos, Harry és imádott édesanyjuk. Gabo.
ISBN: 963-9421-42-1 kötött: 2500 Ft

Antalfy István: Üzenet. Versek. Planéta Ny.
ISBN: 963-202-739-6 fűzött: 700 Ft

A pedagógiai innováció menedzselése. (Vezetőknek és beosztottaknak): szervezetejlesztési kézikönyv. IFA: BAZ M. Ped. és Közművel. Int.
ISBN: 963-04-2631-5 fűzött: 747 Ft

A Rábaköz. Kalauz turistáknak és természetbarátoknak. B.K.L. K.
ISBN: 963-86193-7-6 fűzött: 980 Ft

A régi új retorika. A klasszikus retorikai bizonyítás: "A retorika a társadalomban – a társadalom a retorikában" konferencia előadásai, a harmadik országos Kossuth-szónokverseny beszédei, elemzések és retorikai gyakorlatok. Trezor.
ISBN: 963-9088-68-4 fűzött: 2240 Ft

Arnold, Nick: Féktelen fény. Egmont-Hungary. (Rettentő tudomány)
ISBN: 963-627-752-4 fűzött: 798 Ft

A röplülő falu. Magyar írók trianoni novellái, és publicisztikai írásai. Noran. (Novella)
ISBN: 963-9356-39-5 kötött: 2200 Ft

A státustörvény. Előzmények és

következmények. Teleki László Alapítvány. (Közép-európai könyvek)
ISBN: 963-85774-7-9 kötött: 1200 Ft

A szlengkutató 111 éve. Kosuth Egy. K. (Szlengkutató 4.)
ISBN: 963-472-631-3 fűzött: 1300 Ft

A Tokaji Írotábor a sajtóban. Bibliográfia 1972–2001. Összeáll. Buda Attila. Bíbor K.
ISBN: 963-9103-99-7 kötött: 2000 Ft

A Velencei-hegység és a Velencei-tó turistatérképe [Kart. dok.]. Wanderkarte, tourist map, carte touristique: 8 település utcaneves térképe. (1:25 000) Cartographia.
ISBN: 963-353-119-5 CM 650 Ft

A világ leghíresebb antikrisztusai. 2010 Alapítvány.
ISBN: 963-85978-6-0 fűzött: 550 Ft

A világ leghíresebb jóslatai. 1. Prófécia. Android.
ISBN: 963-8377-31-3 fűzött: 550 Ft

A világ leghíresebb jóslatai. 2. Világvége. Android.
ISBN: 963-8377-32-1 fűzött: 550 Ft

B

Babicz Szabolcs: Minőségi számcatermesztés gazdaságosan. AGROFELD.
ISBN: 963-00-9743-5 fűzött: 2500 Ft

Babits Mihály: Barackvirág és más mesék. Horizont. (A világ legszebb meséi 3.)
ISBN: 963-86026-3-5 fűzött: 298 Ft

Balajthy Ferenc: Hol nem volt bújóciska. Versek gyermekeknek. Árgus: Vörösmarty Társ.
ISBN: 963-9102-47-4 fűzött: 1000 Ft

Balási András: Végül. Pallas-Akadémia.
ISBN: 973-8079-74-8 fűzött: 1083 Ft

Balázs Kovács Sándor: Szekszárd. CEBA. (A XXI. század küszöbén)
ISBN: 963-9089-46-X (hibás ISBN 963-9089-00-1) kötött: 4500 Ft

Batáné Murányi Erika – Kis Gyuláné – Koncz Antónia: Ugroiskola. Ábécés olvasókönyv 1. osztályosok számára: képességorientált, hatékonyságnövelő olvasás-, írástanítás program. Szalay Kvk.
ISBN: 963-237-086-4 fűzött: 1533 Ft

Benedek István Gábor: Egmont. Filmmese. Bengál K.
ISBN: 963-202-874-0 fűzött: 1814 Ft

Ber, Sylvia: Míg elmúlik haragod. Alexandra.
ISBN: 963-368-148-0 kötött: 1699 Ft

Bíró Zsuzsa: Mallarmé macskája. Liget. (Liget könyvek)
ISBN: 963-936-316-2 fűzött: 1600 Ft

Bobory Zoltán: Értékeink vonzásában. [Emlékezések, publicisztikák]. Árgus: Vörösmarty Társ.
ISBN: 963-9102-52-0 fűzött: 800 Ft

Borsod-Abaúj-Zemplén megye [Kart. dok.]. Kerékpárutakkal, nevezetességekkel. (1:200000) Cartographia.
ISBN: 963-352-624-8 CM 650 Ft

Botlik Dénesné: Magyar–orosztársalgás. M. P. L. Könyv: Librotade. (Paginarum nyelvkönyvek – vizsgázóknak sorozat)
ISBN: 963-9328-53-7 fűzött: 1800 Ft

Brinley, Maryann – Berk, Howard: A terhesség mindentudó nagykönyve. [Amit minden aggodó kismamának tudnia kell a várakozás hónapjairól]. Alexandra.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével.

A Könyvhetet megrendelheti a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kanizsai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen, vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvhetet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

Magyar Könyvgyűjtő

A régi könyvek és az antikvitások kedvelőinek.
Megjelent az 1. szám

Kizárólag előfizetőknek!

Előfizetési díj 2002. évre (10. szám) 4400 Ft.

Megrendelhető a szerkesztőségben:
1114 Budapest, Kanizsai utca 41.
Telefon/fax: 466-0703

MEGRENDELÉS

Igen, szeretnék tájékozott lenni a régiségek világában, emiatt megrendelem a Magyar Könyvgyűjtő c. újságot a 2002. évre (10 lapszám) 4400 Ft előfizetési díjért.

Kérem küldjenek belföldi postautalványt és számlát az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV

CÍM

ISBN: 963-367-991-5* (hibás ISBN 963-367-799-8) fűzött: 1980 Ft

Bruckner, Sheila: Engedd, hogy szeresselek! Horizont Press. (Rózsa könyvek 2.) ISBN: 963-86136-7-X fűzött: 447 Ft

Buscaglia, Leo F.: A szeretet. Tűnődések az emberi élet legnagyobb élményéről. 3. kiad. Park. (Hétköznapi pszichológia) ISBN: 963-530-605-9 fűzött: 1500 Ft

Buss, David M.: Veszélyes szenvedély. Szerelem, szex és féltékenység. Vince. ISBN: 963-9323-54-3 kötött: 2795 Ft

Byng, Georgia: Molly Moon hitetlen kalandja a hipnózással. Egmont-Hungary. ISBN: 963-627-745-1 kötött: 2199 Ft

C

Carson, Paul: Végső kötelesség. K.u.K. K. (Új orvosregények) ISBN: 963-9384-28-3 kötött: 2100 Ft

Carter, Mildred – Weber, Tammy: Öngyógyítás talpmasszázzsal. Természetes gyógy mód számos betegségre. Átd. és kibőv. Alexandra. ISBN: 963-367-457-3 fűzött: 1690 Ft

Cohn-Sherbok, Dan – Cohn-Sherbok, Lavinia: A judaizmus rövid története. Akkord. (A világ vallásai) ISBN: 963-9429-07-4 kötött: 1990 Ft

Czifferszky István: A gemenci bak és más vadászelbeszélések. [S.I.], Pallas Antikvárium. ISBN: 963-9117-41-2 fűzött: 798 Ft

Cs

Csáth Géza: Álmodok asszonya. Lazí K. ISBN: 963-9416-16-9 kötött: 1200 Ft

Csávás Sándor: A mezőgazdaság napjainkban Magyarországon. G-mentor. ISBN: 963-202-601-2 kötött: 5000 Ft

D

Daday András: Kuriózumok az orvostudomány magyarországi történetéből. Akad. K. (Magyar tudománytörténeti szemle könyvtára 32.) ISBN: 963-05-7893-X fűzött: 2650 Ft

Dániel Anna: Erzsébet királyné. 3. kiad. Móra. ISBN: 963-11-7704-1 fűzött: 950 Ft

Deary, Terry: Irtóztató inkák. Egmont-Hungary. (Rrretentő tört.) ISBN: 963-627-751-6 fűzött: 748 Ft

Deary, Terry: Nyavalyás középkor. Egmont-Hungary. (Rrretentő tört.) ISBN: 963-627-348-0 fűzött: 748 Ft

Deary, Terry: Vérfagyasztó vikinkék. 2. változatlan utánny. Egmont-Hungary. (Rrretentő tört.) ISBN: 963-627-184-4 fűzött: 748 Ft

DeMille, Nelson: Kémjátszma. Alexandra. ISBN: 963-368-213-4 fűzött: 1499 Ft

Denning, Troy: Fekete látókó. Szukits. ISBN: 963-9441-26-0 fűzött: 1290 Ft

Dokumentumok Budafok-Tétny történetéhez, 1731–1950. Budapest Főváros Levéltára.

(Kerületek, városrészek) ISBN: 963-7323-32-5 fűzött: 1000 Ft

Dragolance találkozások. Daniell, Tina: Sötét szív. Szukits. ISBN: 963-9441-23-6 fűzött: 1390 Ft

Dravetzky Éva: Akupunktúra. Elmélet, gyakorlat: a hagyományos kínai orvoslás Pálos professzor előadásai alapján. Haller Média K. ISBN: 963-858-840-3 kötött: 8000 Ft

Duna-Dráva Nemzeti Park [Kart. dok.]. (1:60 000) Paulus. ISBN: 963-9339-06-7 CM 890 Ft

E

Egyetemes történelmi kronológia [elektronikus dok.]. Interaktív multimédia. Tudás 2000 K. Műanyag tokban: 5900 Ft

Ember Mária: 2000-ben fogunk még élni? Múlt és Jövő K. ISBN: 963-9171-70-0 fűzött: 1200 Ft

Erős Zoltán: Rejtélybongészde. Bőv. kiad. K.u.K. K. ISBN: 963-9384-27-5 kötött: 2400 Ft

Ez mesés! Viccek a mesevilágból. Horizont. (A világ legjobb viccei 2.) ISBN: 963-86026-0-0 fűzött: 298 Ft

F

Farkas Ferenc – Wappel Kálmán: Műanyagipari környezetvédelmi lexikon. G-mentor. ISBN: 963-00-8520-8 kötött: 3800 Ft

Fast, Howard: Mózes, Egyiptom hercege. Vince. ISBN: 963-9323-63-2 fűzött: 2795 Ft

Fehér József: Üzenet. Bába. ISBN: 963-9347-72-8 fűzött: 498 Ft

Fehér L. Géza: Az ördög utolsó fortélya. Bába. ISBN: 963-9347-86-8 fűzött: 870 Ft

Fejér megye [Kart. dok.]. Kerékpárutakkal, nevezetességekkel. (1:200000) Cartographia. ISBN: 963-352-626-4 CM 650 Ft

Fekete István: Csi. 2. kiad., Móra. (Zsiráf könyvek) ISBN: 963-11-7705-X kötött: 890 Ft

Fényes Tibor: Structure of atomic nuclei. Akad. K. ISBN: 963-05-7783-6 kötött: 7000 Ft

Filozófia tankönyv [A középiskolák számára]. 2. átd. és bőv. kiad. Holnap. ISBN: 963-346-532-X fűzött: 850 Ft

Fiúk. Névsoroló. Pallas Antikvárium/ Lícium-art. ISBN: 963-9117-78-1 kötött: 700 Ft

Földi András – Hamza Gábor: A római jog története és intézményei. 7. átd. és bőv. kiad., Nemz. Tankvk. ISBN: 963-19-3453-5 kötött: 4200 Ft

Földi Pál: A második világháború katonai története. 1. köt. Anno. ISBN: 963-375-150-0 fűzött: 900 Ft

Földi Pál: A második világháború katonai története. 2. köt. Anno. ISBN: 963-9199-34-6 fűzött: 675 Ft

Földi Pál: A második világháború katonai története. 3. köt. Anno. ISBN: 963-375-176-4 fűzött: 675 Ft

Földi Pál: A Waffen SS története. Anno. ISBN: 963-9199-04-4 fűzött: 675 Ft

Follett, Ken: Alattunk az óceán. Gabo.

ISBN: 963-9421-37-5 fűzött: 1490 Ft

Follett, Ken: Az Éden kalapácsa. Gabo: M. Kvkklub.

ISBN: 963-9421-38-3 fűzött: 1490 Ft

Follett, Ken: Könyörtelenül. Gabo. ISBN: 963-9237-95-7 kötött: 1990 Ft

Follett, Ken: Tű a szénakazalban. Gabo. ISBN: 963-9421-39-1 fűzött: 1490 Ft

Follett, Ken: Vadmacskák. Gabo. ISBN: 963-9421-01-4 kötött: 1990 Ft

Forró Katalin: Fót. CEBA. (A XXI. század küszöbén) ISBN: 963-9089-64-8 (hibás ISBN 963-9089-00-1) kötött: 4167 Ft

Fülöp Gyula: A vadász és a nő avagy Szendélyek közelebbéről. Nimród Alapítvány: Nimród Vadászújság [Szerk.] DNM K. ISBN: 963-9369-16-0 kötött: 2500 Ft

Funtig Zoltán: Munkaerőpiaci kézikönyv. A foglalkoztatáspolitikai jogi szabályozása és gyakorlata. KJK-Kerszöv. ISBN: 963-224-666-7 fűzött: 3920 Ft

G

Gárdonyi Géza: Egri csillagok. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-10-2 fűzött: 875 Ft

Gerő Gyula: Könyvtár a megyeházán. Napló, dokumentumok és kommentárok az 1950-es Kaposvári Városi Olvasóterem rövid életéről – életéből. Megyei és Városi Könyvtár (Kaposvár). (Válogatott fejezetek kudarcaim történetéből 1.) ISBN: 963-00-9901-2 fűzött: 1000 Ft

Ghyczy Zsuzsa: Asszony a fáraók trónján. Hatsepszut. A szerző által jav., átd. kiad., Metropolis Kft.

ISBN: 963-85804-1-0 kötött: 1590 Ft
Gilmour, Harriet B.: Most már elég! Szukits Kv.

ISBN: 963-9441-25-2 fűzött: 1190 Ft

Gracián y Morales, Baltasar: A Hős. Palatinus. (Magyar novella) ISBN: 963-9380-11-3 fűzött: 1590 Ft

Grafton, Sue: B mint betörő. Gabo. ISBN: 963-9421-32-4 fűzött: 1590 Ft

Gy

Gyura Barbara: Szemem fénye: Nail. [Megrázó történet egy kisgyermek elvesztéséről]. Alexandra. ISBN: 963-368-394-0 fűzött: 1499 Ft

H

Hajdú Géza: Az olvasókörök városa. Vásárhelyi körök, 1945–2000. Hódmezővásárhelyi Önkormányzat.

ISBN: 963-202-051-0 fűzött: 1583 Ft

Hajnady Zoltán: Sophia és logosz. Az orosz kultúra paradigmatiszta-szintagmatikus rendszere, bináris opozíciói, leküzdésük alternatívái. Kossuth Egy. K.

ISBN: 963-472-638-0 fűzött: 650 Ft
Halevi, Z'ev Ben Shimon: Pszichológia és Kabbala. Hermit.

ISBN: 963-9231-28-2 fűzött: 2000 Ft
Háromnyelvű műszaki szakszö-

tár. Építészeknek, építőipari kivitelezőknek, épületgépészeknek, villamostervezőknek, klímatervezőknek, eib-bus tervezőknek. Urbanus Trading Bt. ISBN: 963-00-9714-1 kötött: 6950 Ft

Hart, William: Az élet művésze. Vipassaná meditáció S. N. Goenka tanítása alapján. Urus Libris.

ISBN: 963-202-853-8 fűzött: 1600 Ft

Heller Ágnes: A zsidó Jézus fel-támadása. 2. kiad., Múlt és Jövő K.

ISBN: 963-9171-56-5 fűzött: 1200 Ft

Hopkins, Cathy: Aromaterápia. Alexandra. (Amit mindig is tudni szeretett volna)

ISBN: 963-367-223-6 fűzött: 698 Ft

Horányi Katalin: Tanuljunk tanulni. M. Kvkklub.

ISBN: 963-547-745-7 kötött: 1690 Ft

I

Illés Lajos: Az Új Írás hőskora. Irodalmi történetek, emlékezősek. Hét Krajcár.

ISBN: 963-8250-80-1 fűzött: 960 Ft

Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese. 17. kiad., Móra. ISBN: 963-11-7708-4 kötött: 1950 Ft

Információs társadalom és jogrendszer. MTA Társkut. Közp. (Magyarország az ezredfordulón: stratégiai kutatások a Magyar Tudományos Akadémián XII. Az információs társadalom kialakulásának hatásai a jogrendszerre)

ISBN: 963-508-371-8 fűzött: 1490 Ft

J

Jacq, Christian: A meggyilkolt piramis. 1. az egyiptomi bíró. Európa.

ISBN: 963-07-7220-5 kötött: 1900 Ft

Jókai Mór: A kőszívű ember fiai. Diáktéka. (Diák kiskönyvtár) ISBN: 963-9198-13-7 fűzött: 800 Ft

Jókai Mór: A tengerszem tündére és más mesék. Horizont. (A világ legszebb meséi 5.) ISBN: 963-86136-1-0 fűzött: 393 Ft

Jordan, Robert: A kardok koronája. 1. köt. Beholder. (Az idő kerekere sorozat 7.) ISBN: 963-9399-22-1 fűzött: 1598 Ft

Juhász Ferenc – Rege Sándor – Horváth Sándor: Az építőipar. Napjainkban Magyarországon. G-mentor.

ISBN: 963-202-071-5 kötött: 5000 Ft

Jwing-Ming, Yang: A kínai Qigong gyökere. Az egészség, a hosszú élet és a megvilágosodás titkai. Lunarimpex. (Mesterek és harci művészetek) ISBN: 963-9219-20-7 fűzött: 2378 Ft

K

Kádár és kora. Összeáll. Kopát-sy S. CET Belvárosi Kvk. ISBN: 963-9114-39-1 fűzött: 980 Ft

Kedves magyar népmesém. Pallas Antikvárium. ISBN: 963-9117-13-7 fűzött: 398 Ft

Képes angol szótár. Tempo K. ISBN: 963-8624-80-9 fűzött: 1870 Ft

Kérdezz! Felelek! 300 kérdés – 300 válasz: történelem. Diákté-

- ka.
ISBN: 963-9198-51-4 fűzött: 317 Ft
- Kertész Iván:** Operakalauz. Átd., bőv. kiad. Fiesta: Saxum.
ISBN: 963-9258-04-0 963-9084-95-6 kötött: 2800 Ft
- Két évtized.** A Krúdy Gyula Irodalmi Kör antológiája. Krúdy Irod. Kör.
ISBN: 963-8082-38-0 fűzött: 1200 Ft
- King, Stephen:** Csontkollektív. Európa.
ISBN: 963-07-7217-5 fűzött: 1800 Ft
- Kis angol útitisztató.** Szerk. Róna Márta. Sprinter.
ISBN: 963-9469-01-7 fűzött: 399 Ft
- Kisebbségvédelem és a nemzetközi szervezetek.** Dokumentumok a Minority Rights Group kisebbségjogi publikációiból. Teleki L. Alapítvány. (Kisebbségi adattár 11.)
ISBN: 963-86291-2-6 fűzött: 1500 Ft
- Kiss Bitay Éva:** Tarkabarka élővilág. Pannon-Literatúra.
ISBN: 963-86121-3-4 kötött: 3167 Ft
- Kiss Erika:** Lépten-nyomon Fehérváron. [s.n.]
ISBN: 963-440-82-7-3 kötött: 2200 Ft
- Klein Sándor:** Vezetés- és szervezőpszichológia. 2. bőv. kiad., SHL Hungary. (SHL könyvek)
ISBN: 963-202-838-4 kötött: 4800 Ft
- Konrád György:** Elutazás és hazatérés. Önéletrajzi regény. 3. kiad. Noran.
ISBN: 963-9356-33-6 kötött: 1600 Ft
- Környezetünk.** Oázis: Park. (Time life nagyító)
ISBN: 963-530-580-X kötött: 3667 Ft
- Körös–Maros Nemzeti Park [Kart. dok.].** (1:90 000) Paulus.
ISBN: 963-85405-1-6 CM 890 Ft
- Kósáné Ormai Vera:** A mi iskolánk. Nevelépszichológiai módszerek az iskola belső értékelésében. Iskolafejleszt. Alapítvány.
ISBN: 963-8323-24-8 fűzött: 1680 Ft
- Kosaras István:** Grundwortschatz der deutschen Sprache. Einspachiges Wörterbuch: [Német alapszókincs]. Holnap.
ISBN: 963-346-499-4 fűzött: 1790 Ft
- Kötelezők röviden. 1.** Kötelező olvasmányok a középiskolák I. osztálya számára. Szukits.
ISBN: 963-9344-22-2 fűzött: 590 Ft
- Kötelezők röviden. 2.** Kötelező olvasmányok a középiskolák II. osztálya számára. Szukits.
ISBN: 963-9344-23-0 fűzött: 590 Ft
- Kötelezők röviden. 3.** Kötelező olvasmányok a középiskolák III. osztálya számára. Szukits.
ISBN: 963-9344-24-9 fűzött: 640 Ft
- Kötelezők röviden. 4.** Kötelező olvasmányok a középiskolák IV. osztálya számára. Szukits.
ISBN: 963-9344-25-7 fűzött: 590 Ft
- Kötelezők röviden. 5.** Kötelező olvasmányok az általános iskola 4–8. osztálya számára. Szukits.
ISBN: 963-9344-21-4 fűzött: 640 Ft
- Krentz, Jayne Ann:** Örökkön-örökké. Európa.
ISBN: 963-07-7221-3 fűzött: 1400 Ft
- Kriska György – Maklári Jenőné – Scheuer Zsuzsanna:** Gyertek velünk erdei iskolába! farkas-erdei erdei iskola projekt. Flaccus.
ISBN: 963-94-12-07-4 kötött: 2990 Ft
- Kunkovác László:** Köemberek. A sztyepei népek ősi hagyatéka. Masszi K. (Napút könyvek 3.)
ISBN: 963-9454-09-5 kötött: 2990 Ft
- L**
- La Fontaine, Jean de:** Kedves La Fontaine-meséim. Pallas Antikvárium.
ISBN: 963-9117-33-1 fűzött: 398 Ft
- LaHaye, Tim – Jenkins, Jerry B.:** A maradék. Regény a Föld utolsó napjairól. Amana 7.
ISBN: 963-86174-6-2 fűzött: 1190 Ft
- Lakatos Károly:** Vadászhit. DNM K. (Magyar vadászirók klasszikusai 9.)
ISBN: 963-93-6922-5 kötött: 2400 Ft
- Lányok.** Névsoroló. Pallas Antikvárium. Lícium-art.
ISBN: 963-9117-79-X kötött: 700 Ft
- László Lajos:** Helló, kisfiú. Válogatott írások 1974-2000. Ba-bits.
ISBN: 963-9272-69-8 kötött: 2100 Ft
- Lexikon [elektronikus dok.].** Szöveges adatbázis. Tudás 2000 K.
Műanyag tokban: 5900 Ft
- Lindgren, Astrid:** Harisnyás Pippi. Utány. Egmont-Hungary.
ISBN: 963-627-173-9 kötött: 1099 Ft
- London, Jack:** A zendülők. Sensus.
ISBN: 963-9375-14-4 fűzött: 990 Ft
- Ludvig gitáriskola.** [iskolai és egyéni tanuláshoz]. Koncert 1234 Kft.
fűzött: 1343 Ft
- Lukács Gillike:** Német vizsgaelőkészítő nyelvtani gyakorlókönyv: szintenkénti fordítási feladatok megoldásával. 1. Haladó, alapfok, középfok. 2. kiad. Tinta.
ISBN: 963-9372-41-2 fűzött: 1960 Ft
- Lukács Júlia – Balázs István:** Angol titkárnői kézikönyv. 3. kiad. Animus.
ISBN: 963-9307-53-X kötött: 2390 Ft
- M**
- Magyar – német kézikönyvtár.** Nemz. Tankvk./ Grimm.
ISBN: 963-19-2200-6 kötött: 6800 Ft
- Magyarok és nyelvtörvények.** Teleki L. Alapítvány. (A magyar-ságotkutató könyvtára 26.)
ISBN: 963-86291-3-4 kötött: 1850 Ft
- Magyarok úton az Európai Parlamentbe.** Milyen munka vár a magyar képviselőkre az Európai Parlamentben? Robert Schuman Alapítvány. (Európai dokumentumok)
ISBN: 963-202-505-9 fűzött: 476 Ft
- Magyarország helye a 20. századi Európában.** Tanulmányok. M. Tört. Társ.
ISBN: 963-202-254-8 fűzött: 1500 Ft
- "Magyarság és Európa".** Németh László irodalmi vitái: [a Tokaji Írotábor 2001. évi tanácskozása]. Bibor K. (A Tokaji Írotábor évkönyve 11.)
ISBN: 963-9466-00-X fűzött: 1200 Ft
- Maison, Syndie:** Érzelmek labirintusában. Horizont Press. (Szerelm & romantika 1.)
ISBN: 963-86136-3-7 fűzött: 393 Ft
- Maklári Tamás:** Német feladatlexikon. 1. Kezdőknek és haladóknak: könnyed nyelvtani magyarázatokkal. Librotrade.
ISBN: 963-9328-55-3 fűzött: 4300 Ft
- Maklári Tamás:** Német feladatlexikon. 2. Kezdőknek és haladóknak: könnyed nyelvtani magyarázatokkal. Librotrade.
ISBN: 963-9328-56-1 fűzött:
- Margraf, Klaus:** Védekezés kerti kártevők és kórokozók ellen. Cser K. (Kertünk növényei)
ISBN: 963-9445-28-2 fűzött: 998 Ft
- Mátyás, az igazságos.** Történetek Mátyás királyról. Pallas Antikvárium.
ISBN: 963-9117-31-5 fűzött: 398 Ft
- McLaughlin, Chris:** Asztma, allergiák. Hasznos ételreceptek, kezelési és táplálkozási tanácsok. Pannonica.
ISBN: 963-9252-42-5 kötött: 2990 Ft
- Menyhay Imre:** Gazdálkodás, vállalkozás, etika. A társadalomelméleti gazdaszociológia alapvetése és alkalmazása. Akad. K.
ISBN: 963-05-7868-9 fűzött: 2990 Ft
- Mihály Ottó:** Az emberi minőség esélyei. Pedagógiai tanulmányok. Okker: Iskolafejleszt. Alapítvány.
ISBN: 963-9228-02-8 fűzött: 2500 Ft
- Miller – Wynne:** Számítástechnika alapfokon. DOS, Norton, vírusok, tömörítők, Windows, szövegszerkesztés, táblázatkezelés, internet. Impresszum.
ISBN: 963-85-913-8-2 fűzött: 625 Ft
- Misóczki Lajos:** Gyöngyös. CE-BA. (A XXI. század küszöbén)
ISBN: 963-9089-71-0 (hibás ISBN 963-9089-00-1) kötött: 4500 Ft
- Mi újság a kelet-közép-európai szociológiában?** A lengyelországi, a magyarországi, a romániai, a szerbiai és a szlovákiai szociológia a kilencvenes években. Teleki L. Alapítvány.
- (Regio könyvek)
ISBN: 963-85774-9-5 fűzött: 1500 Ft
- Mogyorósi Géza:** Német politikusok arcképcsarnoka. Századvég.
ISBN: 963-9211-50-8 kötött: 1344 Ft
- Móra Ferenc:** Aranykoporsó. 4. kiad., Móra.
ISBN: 963-11-7701-7 kötött: 1590 Ft
- Móra Ferenc:** Zengő ABC. Móra Ferenc verses ábécéje. 16. kiad., Móra.
ISBN: 963-11-7706-8 kötött: 1150 Ft
- Muhsen, Zana:** Szabadságot ígértem Nadiának. M. Kvk. Klub.
ISBN: 963-547-694-9 kötött: 1750 Ft
- Mulisch, Harry:** Siegfried. Fekete idill. Európa.
ISBN: 963-07-7232-9 kötött: 1900 Ft
- N**
- Nagy Ferenc:** Gurulóülés. Egy önkéntes gályarab visszaemlékezései. Kírké.
ISBN: 963-202-861-9 fűzött: 1400 Ft
- Nagy Géza – Nemes Mihály – Tompos Lilla:** A magyar viseletek története. M. Mercurius.
ISBN: 963-85528-3-2 kötött: 3850 Ft
- Nagy Lajos, Cs.:** Helyesírási gyakorlókönyv. 8. átd. kiad. Trezor.
ISBN: 963-9088-67-6 fűzött: 946 Ft
- Nance, John J.:** Különleges utas. General Press. (Világiskerek)
ISBN: 963-9282-69-3 kötött: 1300 Ft
- Nemere István:** Holnap sem késő. Szerelmes regény. Anno.
ISBN: 963-375-045-8 fűzött: 675 Ft
- Nemere István:** Hurokban. Orvoskrimi. Pallas Antikvárium.
ISBN: 963-9117-58-7 fűzött: 880 Ft
- Nemere István:** Mária Terézia magánélete. Anno.
ISBN: 963-375-160-8 fűzött: 675 Ft
- Némethné Gábor Krisztina – Kokas Márta:** Regenbogen. 16 Gesprächsthemen mit Texten, Übungen und Bildern: az "A" típusú német középfokú nyelvizsgához. 2. jav. kiad., Szerzők.
ISBN: 963-440-098-1 fűzött: 2240 Ft
- O**
- Ókori Egyiptom [elektronikus dok.].** Interaktív multimédia. Tudás 2000 K.
Műanyag tokban: 5900 Ft
- Országgyűlési képviselők.** BM Orsz. Választási Iroda. (Választási füzetek [87.])
fűzött: 1650 Ft
- P**
- Paál László:** Balatonlelle. CEBA. (A XXI. század küszöbén)
ISBN: 963-9089-62-1 (hibás ISBN 963-9089-00-1) kötött: 3833 Ft
- Paál László:** Marcali. CEBA. (A XXI. század küszöbén)
ISBN: 963-9089-45-1 (hibás ISBN 963-

webconsult

<http://www.webconsult.hu>

► Arculattervezés, Interaktív honlapok készítése, ►
► Internetes alkalmazásfejlesztés, Elektronikus kereskedelem ►
► Szaktanácsadás ►

Telefon: 432-9435, 432-9436, 261-2160

9089-00-1) kötött: 4167 Ft
Papp Zoltán: Bugyi István élete és munkái. Biobibliográfia. Szentes Önkormányzat. ISBN: 963-00-9583-1 fűzött: 1950 Ft
Pásztor Bertalan: Az idő mérlegén. Esszék, tanulmányok, kritikák. Argus: Vörösmarty Társ. ISBN: 963-9102-45-8 fűzött: 1500 Ft
Perry, Stephani Danelle: A borzalmak kastélya. Szukits. ISBN: 963-9393-92-4 fűzött: 1290 Ft
Pest megye településeinek atlasza [Kart. dok.]. 185 település részletes térképe: detailierte Karte für 185 Siedlungen des Komitats Pest: detailéed map of 185 Settlement of Pest county. ([Különböző méretarányok]) Cartographia. ISBN: 963-352-664-2 CM fűzött: 4800 Ft
Petőfi Sándor: Válogatott versek. Akkord: Talentum. (Talentum diákkönyvtár) ISBN: 963-9429-04-X fűzött: 498 Ft
Plath, Sylvia versei. Európa. (Lyra mundi) ISBN: 963-07-7233-7 kötött: 1900 Ft
Porubszky Ildikó, T.: Szagatott vonal. [Versek, lírai prózák]. Krúdy Irod. Kör. ISBN: 963-8082-32-9 fűzött: 1120 Ft
Powell, John: Egészen ember, egészen élő. Új szemléletből megújult élet. Vigilia. ISBN: 963-7964-55-X fűzött: 1200 Ft
Pratchett, Terry: A kaszás. Korongvilág-regény. Cherubion. (Osiris könyvek 94.) ISBN: 963-9346-63-2 fűzött: 1198 Ft

R

Ráday Mihály: Jelenetek a pesti utcán. Karinthy. ISBN: 963-85950-0-0 [hibás ISBN 963-85911-0-2] kötött: 5000 Ft
Radke, Reinhard: Serengeti. Ablak a teremtsére. M. Kvkklub. ISBN: 963-547-649-3 kötött: 3980 Ft
Raj Tamás – Vasadi Péter: Zsidók a törökkori Budán. Makkabi. ISBN: 963-7475-74-5 fűzött: 800 Ft
Ray, Linda: Bárhová követelek. Horizont. (Rózsa könyvek 1.) ISBN: 963-86136-4-5 fűzött: 447 Ft
Rejtő Jenő összegyűjtött művei: A három testőr Afrikában és más történetek. Alexandra. ISBN: 963-368-171-5 kötött: 1999 Ft
Róka Sándor: Igaz vagy hamis? Tóth. (Thot: tudomány és műveltség) ISBN: 963-9371-45-9 fűzött: 567 Ft
Róka Sándor: Tudom, mire gondoltál! [fejtoró feladatok kicsiknek és nagyoknak]. TKK. (Thot: tudomány és műveltség) ISBN: 963-9371-46-7 fűzött: 500 Ft

S

Sachar, Louis: Laura titkos tár-

sasága. Animus. ISBN: 963-9307-37-8 kötött: 1390 Ft
Samwald, Achim: Aszálás. Gyümölcsök, zöldségek, fűszerek: 61 színes fotó, 18 rajz. Gazda. ISBN: 963-7445-46-3 fűzött: 1680 Ft
Schirilla György: Az éltető masszázs. 2. kiad. Kovásznai. ISBN: 963-86121-2-6 fűzött: 2500 Ft
Schoenfeld, Mordechai: Quo vadis, Izrael? A zsidó állam és a békefolyamat. K.u.K. K. ISBN: 963-9384-29-1 fűzött: 1600 Ft
Seitz, Wolfgang: Növénytámaszok, pergolák, rózsaívek. Cser K. (Csináld magad) ISBN: 963-9445-27-4 fűzött: 1698 Ft
Shan, Darren regényes története: A vámpírok hegye. Móra. (Vámpír könyvek 4.) ISBN: 963-11-7710-6 kötött: 1690 Ft
Simon Béla: Matek érettségi. Definíciók, tételek, bizonyítások. 7. kiad. Shannon Iroda. fűzött: 900 Ft
Simon Béla: Nehéz matek, könnyedén. 1. r., 2. kiad. Shannon Iroda. fűzött: 900 Ft
Simon Béla: Nehéz matek, könnyedén. 2. r. Shannon Iroda. fűzött: 1100 Ft
Simon Béla: Tiszaföldvár. CE-BA. (A XXI. század küszöbén) ISBN: 963-9089-68-0 (hibás ISBN 963-9089-00-1) kötött: 3333 Ft
Sitchin, Zecharia: A tizenkettődik bolygó. Édesvíz. ISBN: 963-528-608-2 fűzött: 2190 Ft
Smith, Sean: És megteremtette Harry Pottert.... Joanne Rowling életrajza. M. Kvkklub. ISBN: 963-547-706-6 kötött: 1890 Ft
Sohonyai Edit: Le a csajokkal! avagy Kinek kell a szerelem.... Móra. (Móra X könyvek) ISBN: 963-11-7711-4 kötött: 1390 Ft
Soloff-Levy, Barbara: Hogyan rajzoljunk? Alexandra. ISBN: 963-367-180-9 kötött: 1490 Ft
Somogy megye [Kart. dok.]. Kerékpárutakkal, nevezetességekkel. (1:200 000) Cartographia. ISBN: 963-352-636-1 CM 650 Ft

SZ

Szabó Bogár Imre – Tellinger István: A mindenség átvétele. Versképes könyv. Bóbor K. ISBN: 963-9103-99-3 kötött: 3990 Ft
Szabó Illés: Mária gyűrűje. Regény. Ulpius-ház. ISBN: 963-9348-91-0 fűzött: 1680 Ft
Szatymaz földje és népe. Szegeged Önkormányzat. ISBN: 963-0084-16-3 fűzött: 3000 Ft
Szegedi Kovács György: Vigaszág. Új versek. Argus: Vörösmarty Társ. ISBN: 963-9102-42-3 fűzött: 800 Ft

Személyiségfejlesztő játékok. IFA: OKI Iskfejleszt. Közp. (Alternatív füzetek Módszerek 8.) ISBN: 963-682-426-6 fűzött: 1045 Ft
Szende Iván András: "Ügynök" voltam Magyarországon. Állambiztonsági Nagy Mese-könyv. Pallás Antikvárium. ISBN: 963-9117-88-9 kötött: 2490 Ft
Szendi Emma: A fővárosi pedagógustársadalom kultúrtörténete a két világháború között, 1920–1938. Eötvös J. Kvk. ISBN: 963-9316-47-4 fűzött: 1792 Ft
"Szép vagy, Alföld". Képes krónika a Nagyalföldről. [S.I.], Nagyalföld Alapítvány. ISBN: 963-854-376-0 kötött: 4833 Ft
Szereplők lexikona [elektronikus dok.]: irodalmi művek szereplőinek valóságai: írók, költők, alkotók élete. Szöveges adatbázis. Tudás 2000 K. Műanyag tokban: 5900 Ft
Szülészet-nőgyógyászati protokoll. 2. átd. és bőv. kiad. Golden Book. ISBN: 963-9275-26-3 fűzött: 5300 Ft

T

Társadalomismeret és társadalomkutatás az ezredfordulón. Akad. K. ISBN: 963-05-7921-9 fűzött: 1490 Ft
Tisza-tó és környéke [Kart. dok.]. Horgászok, vízitúrázók, kerékpárosok térképe: Angler-, Wassersport- und Fahrradkarte: map for anglers, water and cycle tourists. (1:35000) Nyír-Karta. 650 Ft
Tudod-e? [Érdekes kérdések és válaszok gyerekeknek]. Szalay Kvk. ISBN: 963-9080-34-9 kötött: 1580 Ft
Tyldesley, Joyce A.: Egyiptom aranykora. Az Újbirodalom. Gold Book. ISBN: 963-9437-19-0 kötött: 1980 Ft

U

Ungár Richárd: Dob utcai mesék. Humoreszkek és novellák: a sajátos zsidó kifejezések kislexikonával. Makkabi. ISBN: 963-7475-72-9 fűzött: 1500 Ft

V

Vanier, Jean: Emberré lenni. Vigilia. ISBN: 963-7964-54-1 fűzött: 1100 Ft
Varga Domokos: Fiúkfalva. Regény. Hét Krajcár. (Varga Domokos válogatott művei) ISBN: 963-8250-76-3 fűzött: 1280 Ft
Varga Domokos: Herman Ottó. A kalandos és küzdelmes sorsú nagy magyar tudós élete. 3. kiad. Hét Krajcár. (Varga Domo-

kos válogatott művei) ISBN: 963-8250-75-5 fűzött: 1380 Ft
Vatsyayana: Káma-Szútra. A szerelem tankönyve. Lazi K. ISBN: 963-9227-04-8 kötött: 1400 Ft
Vér Imre: Lovas tereptan. Térképészeti, tájékozódási és túrelési ismeretek: túrázók és túravezetők kézikönyve. Kairosz. ISBN: 963-9406-74-0 fűzött: 2400 Ft
Veszprém megye [Kart. dok.]. Kerékpárutakkal, nevezetességekkel. (1:200 000) Cartographia. ISBN: 963-352-642-6 CM 650 Ft
Vicc vicc hátán. Kacagató gyűjtemény. Anno. ISBN: 963-375-185-3 fűzött: 650 Ft

W

Waltari, Mika: Az emberiség elenségei. Európa. ISBN: 963-07-6810-0 kötött: 2700 Ft
Weöres Sándor: Bóbita. 17. kiad. , Móra. ISBN: 963-11-7707-6 kötött: 1280 Ft
White, Ellen Gould: Thoughts on faith from Ellen G. White gondolatai a hitről. Hetedvilág. (Till it to the world) ISBN: 963-86-255-5-4 fűzött: 1960 Ft
Wolfson, Richard C.: Boldog baba. [Elmélet és gyakorlat a születéstől 15 hónapos korig]. Alexandra. ISBN: 963-368-188-X fűzött: 1999 Ft
Wolfson, Richard C.: Boldog gyermek. [Elmélet és gyakorlat a gyermek két és fél évestől öt éves koráig]. Alexandra. ISBN: 963-368-190-1 fűzött: 1999 Ft
Wolfson, Richard C.: Boldog tipegők. [Elmélet és gyakorlat a gyermek 15–36 hónapos koráig]. Alexandra. ISBN: 963-368-189-8 fűzött: 1999 Ft

Y

Yarrow, Philip: Squash. Lépésről lépésre a siker felé. Polgár. ISBN: 963-9002-38-0 fűzött: 2600 Ft

Z

Závodszy Levente: A Szent István, Szent László és Kálmán korabeli törvények és szinatti határozatok forrásai. Függelék: a törvények szövege. [Hasonmás kiad.] Jókai Vár. Kvt. (Pápa) ISBN: 963-202-191-6 fűzött: 1667 Ft

Az összeállítás a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság információs rendszere alapján készült. A felsorolt könyveket a Könyvtárellátó már felajánlotta megvásárlásra a könyvtáraknak, ill. megrendelhetők a társaság home lapján (www.kello.hu).

SZÍNES ÖTLETEK SOROZAT ISKOLÁKNAK, ÓVODÁKNAK, SZÜLŐKNEK; TÖBB MINT 55 KÖTET. CÍMEK A SOROZATBÓL:

Só-liszt gyurma • Üvegfestés • Gyertyakészítés • Fonott karkötők • Tiffany hatású minták üvegre, kerámiaira • Papírgolyók • Dekorgumi • Nyomdázás • Szalvátatechnika • Zseniliadrót figurák • Őszi díszek • Gyöngyfűzés • Teddymackók • Selyemfestés • Farsangi papír álarok • Gyurmázás • Porcelánfestés • Papírhajtogatás • Ujjbábok • Asztali bábszínház • Üvegfestés. Szecessziós minták • Krep-papír állatkák és díszek • Szappanöntés • Pörgő-forgók • Csomópapír karkötők • Fémdomborítás és -díszítés

CSER Kiadó, Budapest, Károli Gáspár tér 3. Telefon: 386-9019, 209-2982; Telefon/Fax: 385-6684; E-mail: cser@elender.hu; Honlap: www.cserkiado.hu

A CICERÓ Könyvstúdió ajánlja

1133 Bp., Pozsonyi út 61. • Telefon/fax: 239-0180, fax: 329-0879 • E-mail: cicero@axelero.hu

Meg Cabot:

A nevetlen hercegnő naplója

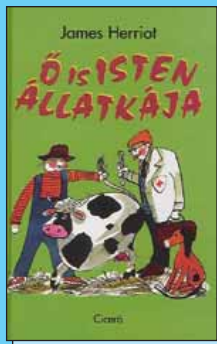
Meg Cabot nagyszerű, vidám, életteli regénysorozatának első kötetét – melyből film is készült – ajánljuk tini és fiatalos lelkű felnőtt olvasóinknak. Mia Thermopolis szerint nincs szörnyűbb dolog, mintha valaki százhetvennyolc centi magas, lapos a melle, elsős a gimnáziumban, ráadásul bukásra áll matematikából. De a java még ezután következik... Először a mamája bejelenti, hogy Mia matektanárával jár. Utána a papája jelenti be, hogy ő Genovia hercege... És sehol egy fiú...

Meg Cabot számos könyv szerzője; nemcsak saját nevén ír, álneveket is használ. A *nevetlen hercegnő naplója* elnyerte az amerikai könyvtárak Legjobb Ifjúsági Könyve díját, a New York-i Közkönyvtár Legjobb Kamaszkori Olvasmányának választották és hosszú hetekig az angliai és amerikai bestsellerlisták élén állt. Meg Cabot titokban még mindig arra vár, hogy egy szép napon jelentkeznek valódi szülei, egy királyi pár, és ő elfoglalhatja helyét a trónon. Amerikában és Franciaországban él férjével és Henrietta nevű félszemű macskájával.

260 oldal
kartonált kötés
1590 Ft
a következő kötet
megjelenik októberben.

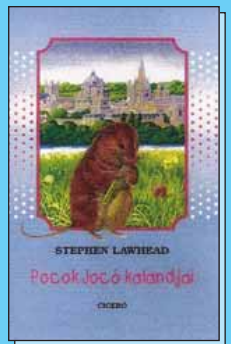
**James Herriot:
Ő is Isten
állatkája**
2490 Ft

**Fehér Klára:
Én sose kapok levelet**
1190 Ft

**Stephen Lawhead:
Pocok Jocó
kalandjai**
1190 Ft

KORONA KIADÓ

Munkás, paraszt, értelmiség

2500 Ft

Hepehupa

2500 Ft

A kiadványok megrendelhetőek
A **KORONA KÖNYVESHÁZ**tól
1139 Budapest, Petneházy u. 34-36.
Telefon/fax: 340-2974, 340-3679
E-mail: konyveshaz@koronakiado.hu
Vagy a **KORONA KÖNYVKIADÓ**tól
1136 Budapest, Balzac u. 39. I/3.,
Telefon/fax: 239-4367, 239-1046, 239-1458

A TERICUM KIADÓ ŐSZI AJÁNLATA

Erica Jong: RETTEGÉS A REPÜLÉSTŐL
2370 Ft

Sólem Áléchem: ÉNEKEK ÉNEKE
1370 Ft

Lin Yutang: MI, KÍNIAIK

**Luciani De Crescenzo:
A GÖRÖG FILOZÓFIA RENDHAGYÓ
TÖRTÉNETE**
1970 Ft

HAMAROSAN A BOLTOKBAN!

Winkler R.: NAGYVÁROSI TERMÉSZETBÚVÁR
A velünk élő madarak, rovarok, rágcsálók és egyéb
állatok
Színes fotókkal

SZÉP ASSZONYOK EGY GAZDAG HÁZBAN
A kínai irodalom klasszikusa 2 kötetben

FÜLESMACKÓ KALANDJAI ÉS VÁNDORLÁSAI
Képes gyerekkönyv 2-6 éveseknek

W. Breinholst: APÁK KÉZIKÖNYVE
Miltényi M. humoros
illusztrációival

**KIS KÖNYV
KARÁCSONYRA**
A Kis Útmutató könyvek
újabb tagja

Tericum Kiadó
1032 Budapest, Bécsi út 67.
(Bécsi Udvar)
Telefon: 453-0929
Fax: 250-8275
tericum@vnet.hu
www.tericum.vnet.hu

